

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša«
v Gornji Trebnji. Od 18.
septembra 1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojaškim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvobodje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6
Tel. (040) 79 00 00
Tlx 460270
GORICA
Drovered 24
Tel. (0481) 83 30 00
ČEDAD
Stretto De Rubis
Tel. (0432) 7311 11

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XL. št. 130 (11.853)

Trst, petek, 1. junija 1984

Včeraj ZIS SFRJ dopolnil ustrezno uredbo

Polog za prehod meje ostane toda ob nadaljnjih olajšavah

Dvanajst prehodov brez depozita tudi za občane obmejnih
krajev, ki jih ne zadevajo dvostranski sporazumi

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet je včeraj sprejel uredbo o spremembi in dopolnitvi odloka o polaganju depozita na dinarje, ki jih imajo občani pravico iznesti iz Jugoslavije. Z najnovejšimi spremembami te uredbe so plačila depozita oproščeni občani, ki imajo prebivališče v maloobmejnih občinah in lahko gredo čez mejo 12-krat na leto in to v tistih primerih, če med državama ne obstaja sporazum o maloobmejnem prometu.

Depozita so oproščeni tudi študenti, ki redno študirajo v tujini in študenti, ki odhajajo na strokovno usposabljanje v tujino, lastniki nepremičnin v tujini, otroci do 14 let starosti, občani, ki prejemajo pokojnino ali invalidnino v tujini ter borci in člani njihovih družin ob potovanju zaradi obiska zgodovinskih mest in spomenikov.

Samostojni obrtniki, ki opravljajo dejavnost z delovnimi sredstvi v lasti občanov, kot tudi domače osebe, ki samostojno opravljajo ribiško in kmetijsko dejavnost ter svobodni umetniki s področja slikarstva, kipar-

stva, uporabne in druge likovne umetnosti, so oproščeni položitve depozita za 4-kratni prehod meje v kalendarjem letu.

ZIS je ocenil, da je uredba o polaganju depozita za zmanjšanje iznosa dinarjev in deviz iz države prinesla pozitivne rezultate, k temu pa so prispevali tudi drugi ukrepi kot so tečajna politika, zaostrovanje po-

gojev za uvoz, okrepljeno carinsko nadzorstvo in boljša preskrba tržišča. Tudi v prihodnje bodo sprejeli ukrepe za organizirano preskrbo domačega tržišča z izdelki, ki jih primanjkuje. ZIS meni, da za zdaj ni potrebe po ukinitvi uredbe o plačilu depozita, ocenil pa je, da je potrebno še nadalje analizirati njeno uresničevanje in učinke. (dd)

Craxi opominja vladne zaveznike

RIM — Predsednik vlade Bettino Craxi je včeraj potrdil izredno važnost, ki jo socialisti pripisujejo bližnjim volitvam za evropski parlament tudi za razvoj notranjih političnih razmer v Italiji in je s tem v zvezi naslovil vladnim zaveznikom opomin in izziv hkrati. Včeraj se je namreč sklenilo prvo zasedanje po zadnjem kongresu PSI ustanovljene vsedržavne skupščine Craxijeve stranke, ki je odobrila dokument, v katerem podpira nov dogovor o Evropski skupnosti, se zavzema za odločnejšo vlogo Evrope v mednarodnih odnosih, nazadnje pa oporeka KPI iskanje privilegiranih odnosov z evropskimi socialističnimi in socialdemokratskimi strankami in dolži komuniste »agresivne in sektaške kampa-

Predsednik vlade je izkoristil priložnost, da je obdobil »prerekanje v večini«, ki je v nasprotju s politično stabilnostjo, potrebno za utrditev početkov gospodarskega zagona. S tem v zvezi je pozval ostale stranke vladne koalicije, naj se izjasnijo v kampanji za evropske volitve, če imajo kaj novega povedati ali če mislijo preokreniti politično usmeritev. Nadaljnjo napetost med silami večine so včeraj vzbudile govorice, da namerava Sandro Pertini spet kandidirati za predsednika republike, kar bi bržkone skalilo račune KD in drugih o novih drugačnih ravnotežjih. V zadregi so predstavniki vladnih strank v glavnem poudarjali, da gre vsekakor za preuranjene odločitve, saj je do poteka mandata še predač.

Končano zasedanje atlantskega zavezništva NATO poziva Moskvo na obnovitev dialoga

WASHINGTON — Z odobritvijo sklepne listine se je včeraj v Washingtonu končalo spomladansko zasedanje sveta NATO, najvišjega organa severnoatlantskega zavezništva. 16 zunanjih ministrov je Sovjetski zvezi ponovno predlagalo obnovitev pogajanj o omejevanju jedrske oborožitve. Seveda niso predlagali nič novega, prav tako ne pristajajo na kompromise, a po vsem sodeč se že utira v zavezništvu nov duh, in sicer zamisel o »psihološki pripravi« na morebitno obnovev pogajanj.

Evropski zavezniki so se očitno po-

trudili, da bi omilili ameriško togost. Njihova zamisel o »postopnih korakih«, o ohranjanju obstoječih kanalov dialoga, je kot kaže zbrusila ameriško ostrino. Pri tem sta pomembno vlogo odigrala tako italijanski zunanji minister Andreotti kot njegov zahodnonemški kolega Genscher.

Seveda si sedaj nihče ne pričakuje avtomatične obnovev pogajanj. Nekoliko večja zahodna razpoložljivost je za SZ še vedno nesprejemljiva, saj NATO ne pristaja na sovjetsko zahtevo o umiku ameriških jedrskih raket iz Evrope. Tudi Reaganove izjave ne spreminjajo bistva sedanje zmrzali v medblokovskih odnosih. Ameriški predsednik je namreč poudaril, da bo dialog mogoč, šele ko bo SZ spoznala, da ne more razdvojiti zahodnega zavezništva in se bo vrnila v Ženevo. »Mi jo čakamo, pripravljeni, da jo dočakamo na pol poti,« je poudaril Reagan.

V glavnem lahko trdimo, da veje med evropskimi udeleženci sveta NATO umerjen in previden optimizem. Italijanski zunanji minister Andreotti izključuje kratkoročne premike, a dolgoročno gledano upa v obnovev dialoga. Vsi se namreč dobro zavedajo, da ne morejo pričakovati novosti pred novembrskimi predsedniškimi volitvami v ZDA.

Kolovodja lože P2 še vedno v Evropi?

Tina Anselmi

RIM — Za edino presenečenje med razpravo v parlamentarni komisiji za skrivno framasonsko ložo P2 je včeraj poskrbel misovec Pisano, ki je zatrdil, da je njen kolovodja, »veliki mojster« Licio Gelli še vedno v Evropi, skrit v veleposlaništvu neke južnoameriške države v Parizu ali Madridu. Vest naj bi objavil v prihod-

njih dneh neki italijanski tehnik po daljši raziskavi.

Razprava o osnutku poročila predsednice Anselmijeve je drugače potekala po pričakovanju. Velika večina komisarjev mu priznava, da predstavlja »dobro osnovo«, ki ji bo treba še kaj dodati, zlasti glede povezav med Gellijevo bratovščino in političnimi krogi. Le socialdemokrati bi ga radi (ker je v diskusiji njihov tajnik Longo) razvođenili, radikalci in misovci pa napovedujejo predložitve alternativnih poročil.

Medtem prihajajo čedalje bolj na površje polemike v zvezi s P2 izven komisije. Zlasti so ostri očitki med KD in PSI v zvezi z zadevo Moro, potem ko jo je Craxi pogrel na svojem kongresu. Glede na to je sinoči tajništvo KPI izdalo sporočilo, v katerem pravi, da medsebojne obtožbe vladnih strank izključujejo možnost sodelovanja med njimi in zahteva, naj voditelji KD in PSI popolnoma razjasnijo zadevo še pred evropskimi volitvami, saj je tako zadržanje škodljivo za institucije in nevarno za državo.

Letno poročilo guvernerja državne banke

Gospodarsko rast pogojujejo državni primanjkljaj in plače

BOJAN BREZIGAR

RIM — Ni res, da je italijansko gospodarstvo neozdravljivo bolno: obstajajo vidni znaki razvoja, vendar je treba korenito poseči na dveh področjih, to je zaustavitev inflacije in za zmanjšanje državnih izdatkov. To so osrednje misli sklepnega

poročila guvernerja italijanske državne banke Carla Azeglia Ciampija na letni skupščini banke, ki je bila včeraj v Rimu. Ciampi poudarja, da si je italijansko gospodarstvo sredi lanskega leta zopet opomoglo in navaja nekaj podatkov: stopnja naraščanja cen je padla s 16,1 na 12,6 odstotka; za 3 odstotke se je povečal izvoz; zmanjšala se je obrestna mera. Vse

to pa še nikakor ne zadošča in ne daje jamstev, da bo razvoj res ubral pravilno pot: in tu navaja Ciampi predvsem dve vprašanji. Prvo je zadolžitev državne blagajne, ki je dosegla raven, kakršne ni v nobeni drugi industrializirani državi. Pri tem izredno naraščajo izdatki za socialne storitve, ki so leta 1983 narasli že na 22 odstotkov državnega dohodka. Levji delež gre za pokojnine, ki so v desetih letih narasle od 8 na 13 odstotkov celotnega državnega dohodka. V zadnjih desetih letih je država namenila družbam z državno soudeležbo 20 tisoč milijard lir, od teh 13 tisoč v zadnjih treh letih: to pa jišjo bila sredstva za investicije, ampak za kritje proračunskih izgub. To pa sta samo dva primera, ki jih je Ciampi navedel. Guverner je ob tem poudaril, da je treba zmanjšati državni primanjkljaj delno tudi z učinkovitejšo davčno politiko in da

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zadnji dan pouka 14. junija

RIM — Čez slaba dva tedna in dva dni pred predvidenim rokom se bodo v četrtek, 14. junija, zaprla vsa šolska vrata. Za učence in dijakse se bodo začele poletne počitnice, učilnice pa se bodo spremenile v volišča za evropske volitve. Odprti bodo ostali le otroški vrtci, in sicer do 30. junija.

Šolska vrata pa se ne bodo zaprla za vse, saj se z junijem začnejo tudi usposobljenosti in zrelostni izpiti. V osnovnih šolah se bodo začeli 20. in končali 28. junija. Na srednjih šolah bodo pismeni izpiti od 20. do 22. junija, medtem ko se bodo ustni izpiti začeli 23. junija. Končni rezultati bodo znani pred 30. junijem. Na višjih srednjih in strokovnih šolah bodo izpiti od 11. do 14. in od 20. junija dalje, rezultati bodo znani pred 30. junijem.

Prijateljstvo med sosedi na prireditvi v Ločniku

GORICA — Utrjevati prijateljske vezi in spoznati kulturno bogastvo sosedov. To je bilo vodilo prijateljskega mitinga med furlansko in slovensko mladino, ki so ga pripravili včeraj v Ločniku in katerega so se udeležili dijaki in profesorji tamkajšnje italijanske nižje srednje šole Perco in slovenske šole Ivan Trnko v Gorici.

Pobuda, ki je prva na Goriškem, je nastala iz želje, da bi se dijaki obeh narodnosti medsebojno spoznali ter cenili bogastvo furlanskega, oziroma slovenskega kulturnega izročila.

NA 8. STRANI

Socialisti odprli volilno kampanjo tudi na Tržaškem

NA 5. STRANI

Irak grozi z uničenjem terminala na otoku Karg

BAGDAD — Irak je včeraj zagrozil, da bo popolnoma uničil iranski naftni terminal na otoku Karg, če bo Iran sprožil kopenski napad na iraško ozemlje. Zahodni viri namreč že dalj časa navajajo, da je Teheran nakopičil vzdolž meje z Irakom več kot pol milijona vojakov.

Grožnja Bagdada je tako včeraj vnesla novo napetost v zalivska dogajanja. Arabske države se mrzlično oborožujejo v pričakovanju kakega nepredvidljivega iranskega posega. Potem ko je Saudska Arabija prejela prvo pošiljko protiletalskih raket Stinger je tudi Kuvajt zaprosil za take rakete, ki jih lahko posameznik izstreli iz prenosnega raketometalca. Zalivske države pa skušajo sedaj dobiti tudi sodobne lovce prestrezače. Rijad je zaprosil za dve eskadrilji prestrezačev »F-15«. Saudsko

letalstvo jih ima namreč kakih 60, a število je kot kaže premajhno, da bi lahko nadzorovali ves saudski zračni prostor. Baje so v teku tudi pogajanja za nakup 40 lovskih bombnikov tipa Tornado (zahodnonemško-italijansko - britanske izdelave).

Prekupčevalci z orožjem si torej ob sedanji krizi obetajo mastne zaslužke. Prihod sodobnega orožja v zalivske države pa kot kaže skrbi skoraj izključno Izrael, ki se boji, da bi orožje prišlo v »napačne roke«. Izrael obenem trdi, da je SZ prodala Iraku rakete »zemlja - zemlja« SS-21, ki bi jih lahko uspešno uporabil proti objektom globoko v iraškem zaledju.

Medtem pa je iraško letalstvo včeraj napadlo iranska naftna polja pri Koramabadu in neko rafinerijo pri Tabrizu.

Samaranchov poskus se je izjalovil

SZ potrdila svoj »ne« OI v Los Angelesu

MOSKVA — Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora Juan Antonio Samaranch ni uspel pregovoriti sovjetskih predstavnikov, da bi se Sovjetska zveza udeležila olimpijskih iger v Los Angelesu. Sedaj je torej popolnoma jasno, če je bilo to sploh v dvomu, da bo Moskva bojkotirala olimpiado.

Samaranch je prisel v sovjetsko prestolnico v sredo zvečer in se skoraj vso noč zadržal v pogovoru s predsednikom sovjetskega olimpijskega komiteja Maratom Gramovom. Ta je Samaranchu ponovil, da ZDA ne daje dovolj garancij za varnost sovjetskih atletov. To je potrdil tudi podpredsednik sovjetske vlade Nikolaj Talizin, ki je dejal, da je tudi ogroženo dostojanstvo atletov te vzhodne velesile.

Skratka, Samaranch se vrača iz Moskve praznih rok, kot je bilo sicer tudi pričakovati, edini »uspeh« je mogoče ta, da mu je uspelo izročiti Černenku svoje osebno pismo, katerega vsebina pa je neznana.

● Gospodarsko rast

NADALJEVANJE S 1. STRANI

mora vlada težiti k temu, da bi uvedla tako dinamiko, da v perspektivi nekaj let izdatki ne bodo več presegali dohodkov.

Drugo vprašanje, ki ga je Ciampi načel, je cena dela: v lanskem letu je cena dela narasla za 16,2 odstotka, če upoštevamo zmanjšanje produktivnosti pa celo za več kot 17 odstotkov. Poleg tega pa smo pričali naraščanju brezposelnosti, ki je že krepko presegla 2 milijona enot, dodatnih 400 tisoč delavcev pa je v dopolnilni blagajni. Manjšajo se torej perspektive za zaposlitev mladih generacij.

Z ukrepanjem na teh dveh področjih, pravi Ciampi, bi lahko bistveno vplivali na razvoj gospodarstva. Kar zadeva bančništvo se je Ciampi seveda pohvalil z zmanjšanjem obrestnih mer, poudaril pa je, da je treba bolj načrtovati investicije in torej tudi varčevanje.

V vsem tem seveda ni nič novega. Ciampi je torej ponovil stališča, ki so jih v zadnjem času izrekli najvišji predstavniki zveze industrijcev in tudi predstavniki vlade. Če se namreč besede v zvezi z državnimi izdatki lahko slišijo kot kritika vladi, jih je po drugi strani treba nedvomno tolmačiti kot podpora politiki vlade, le da vlada te politike ne izvaja.

Kitajski premier Zhao Ziyang

Tridnevni obisk Zhao Ziyanga v Franciji

Sklicati mednarodno konferenco za zmanjšanje jedrske oborožitve

PARIZ — Že prva pobuda, ki jo je dal ob svojem prihodu na državniški obisk v Francijo predsednik kitajske vlade Zhao Ziyang, je bila posvečena miru, tako kot so napovedali pred njegovo evropsko turnejo že v Pekingu. Kitajski premier je namreč po prvih razgovorih, ki jih je imel v Elizejski palači s predsednikom francoske republike Francoisom Mitterrandom, v svojem nagovoru pred francoskimi poslanci v parlamentu predlagal mednarodno konferenco za zmanjšanje jedrske oborožitve na svetu.

»Obe velesili, ZDA in Sovjetska zveza, bi morali prenehati takoj s proizvodnjo jedrskega orožja in zatem skleniti sporazum o zmanjšanju te oborožitve« je poudaril kitajski premier in dodal, da je Kitajsko proti tekmovanju

v oboroževanju in za popolno uničenje vsega atomskega orožja. Po drugi strani je dal priznanje Franciji kot deželi, ki je ohranila neodvisnost v pogledu svojega atomskega orožja in ki tudi sicer ubira pot neodvisne politike. V tem kontekstu bližnjih pogledov na politično dogajanje v svetu, je Zhao tudi ponudil široko gospodarsko sodelovanje med Francijo in Kitajsko. To povabilo za gospodarsko sodelovanje celotni Zahodni Evropi je še bolj preciziral s tem, da je zagotovil zahodnoevropskim partnerjem tudi prednostne pogoje.

Kitajski premier je prispel v Francijo na tridnevni uradni obisk in s tem začel svojo pot po šestih drugih evropskih državah. Kitajci ljubijo logiko in simetrijo. Vzporedno z razponom svetovne napetosti med Sovjetsko zvezo in ZDA želijo očitno izo-

blikovati zdaj neki most sodelovanja med Kitajsko in zahodno Evropo. Čeprav so s svojo problematiko predvsem sredi azijskega prostora, se jim v trikotu Sovjetska zveza - Japonska - Amerika zdaj zdi še dodatno zanimiva Evropa in to očitno ustreza tudi Evropi. Francija igra pri tem še posebno vlogo, tembolj ker skuša voditi neko tretjo politiko med obema blokoma. Tudi v Aziji imajo skupne poglede na Kampučijo ali Korejo. Predvsem pa Peking in Pariz v tem trenutku zanima, kaj je z Moskvo in novo usmeritvijo Černenka. To še posebej glede na napovedano potovanje Francoisa Mitterranda v Moskvo, oziroma glede na to, da je sovjetski podpredsednik vlade Arhipov nedavno nepričakovano odpovedal svoj obisk v Pekingu.

BOGDAN POGAČNIK

Jugoslavija podpira spravo v Libanonu

BEOGRAD — »Zaskrbljenostjo spremljamo razvoj v Libanonu in težave, s katerimi se srečuje vlada narodne enotnosti.« To je izjavil uradni predstavnik jugoslovanskega sekretariata za zunanje zadeve Željko Jeglič, ko je odgovarjal na eno izmed vprašanj na večerajšnji tiskovni konferenci z domačimi in tujimi novinarji.

Dodal je, da je po mnenju Jugoslavije v tem trenutku zelo pomembno uresničevanje programa vlade premiera Karameyeja za odpravo posledic izraelske agresije in spopada notranjih sil Libanona.

Eno izmed vprašanj se je nanašalo tudi na predlog Argentine, Brazilije, Mehike in Kolumbije za skupno akcijo in morebitni sestanek zunanjih in gospodarskih ministrov držav dolžnic o reševanju finančnega položaja. Jeglič je dejal, da je ta najnovejša pobuda posledica položaja, v katerem se problemi dolgov držav v razvoju ne rešujejo, temveč samo prelagajo in se nadalje slabšajo, k čemur posebej prispeva naraščanje obrestnih stopenj. Vse to opozarja na nujnost širše mednarodne akcije in dogovora dolžnikov in zaupnikov o zadovoljivih rešitvah, s katerimi bi zagotovili razvoj držav v razvoju in reševanje problemov dolgov, kar bi prispevalo k začetku procesa oživitve svetovnega gospodarstva. (dd)

Pogovori SFRJ-EGS

OHRID — Včeraj se je začel dvodnevni sestanek pripravljalnega odbora za sodelovanje Jugoslavije in članic EGS. Največ pozornosti namenja uresničevanju protokola o dosedanjem sodelovanju in pripravi novih sklepov in predlogov za izboljšanje sodelovanja na področju gospodarstva in drugih dejavnosti. Dokončna stališča o tem bodo sprejeli zunanji ministri držav EGS in jugoslovanski sekretar za zunanje zadeve na sestanku sveta, ki bo 18. in 19. junija v Luxemburgu.

V središču zanimanja je priprava odloka o finančnem protokolu, trgovinskem sodelovanju in odloka o skupnem razvoju gospodarskega sodelovanja Jugoslavije in EGS s poudarkom na menjavi blaga in storitev na področju industrije in kmetijstva. Pripravljalni odbor tudi usklajuje stališče o nujnih pogojih za nadaljnjo poglobitev sodelovanja v transportu in turizmu. Jugoslavija posebej predlaga nove ukrepe na področju industrije in kmetijstva za izboljšanje položaja jugoslovanskega gospodarstva in za bolj uravnotežene tokove blagovne menjave.

Pripravljalni odbor proučuje tudi položaj jugoslovanskega gospodarstva glede na EGS po vstopu Španije in Portugalske v skupnost, ker so gospodarstva teh držav in Jugoslavije podobna po strukturi, kar utegne otežiti prodajo jugoslovanskih izdelkov, kot je bilo po vstopu Grčije v EGS. (dd)

Dežniki branijo kanclerja

Zahodnonemškega kanclerja Helmuta Kohla so morali varnostniki braniti z dežniki pred razjarjeno publiko, ki ga je obmetavala z jajci in gušlim sadjem med volilnim shodom v Hamburgu (Telefoto AP)

Ugodnejši pogoji za SFRJ za refinanciranje dolgov

BEOGRAD — Jugoslovanski sekretar za finance Vlado Klemenčič je na skupni seji treh odborov skupščine Jugoslavije govoril o poteku pogovorov Narodne banke Jugoslavije in pooblaščenih bank s tujimi bankami v New Yorku in o poteku pogovorov s 16 razvitimi zahodnimi državami in Kuvajtom v Parizu o odprtih vprašanjih pri uresničevanju tako imenovanega »pisma o name-rah«.

Klemenčič je poudaril, da so se pogovori z bankami končali uspešno, ter da so pogoji refinanciranja jugoslovanskih dolgov letos ugodnejši kot lani. Refinanciranje se izvrši na sedem let z odloženim odplačilom za tri leta. Refinancira se približno 2 milijardi dolarjev glavnice.

Uresničitev teh sporazumov pa je odvisna tudi od reševanja nekaterih odprtih vprašanj iz aranžmaja z Mednarodnim denarnim skladom. Ta ustanova se pritožuje, da v Jugoslaviji niso v celoti spoštovali »pisma o namerah« in to v tistem delu, ki se nanaša na odmrznitev 55 odstotkov cen industrijskih izdelkov. Določene pripombe pa imajo tudi v zvezi s cenami, ki se določajo administrativno. Jugoslavija je v glavnem sprejela pripombe in že ponudila rešitve za njihovo odpravo. Jugoslavija je poslala MMF predlog, kako naj bi uskladjili odprta vprašanja, s čimer bodo zagotovili vse pogoje za uspešno uresničitev dogovorjenih aranžmajev z MMF v zvezi z refinanciranjem jugoslovanskih dolgov. (dd)

Ubiti naj bi ga hoteli, ker noče sodelovati s Somozo Eden Pastora ranjen v atentatu

SAN JOSE' DE COSTARICA — V kraju La Penca na jugu Nikaragve blizu meje s Kostariko so v bombnem atentatu ranili v nogo Edena Pastora, ki se, kot znano, bori proti tistim, s katerimi se je boril, ko je bilo treba zrušiti diktatorja Somozo. Pekleni stroj je ubil tri kostariške novinarje in ranil okrog 20 oseb, med temi časnikarko ameriškega tednika »Newsweek«.

Atentat je bil izvršen med tiskovno konferenco, na kateri je »komandant Zero« hotel ponazoriti, zakaj se protivi združitvi protisandinističnih gibanj ARDE in FDN (prvo deluje pod njegovim vodstvom na jugu, drugo pa na severu Nikaragve). Pastora pravi, da je demokrat, zato noče imeti opravka s FDN, ki je v rokah Somozovih agentov. Zato naj bi ga tudi hoteli umoriti. Kaže sicer, da drugi vodje ARDE ne upoštevajo kdove kako njegovega mnenja. Pastora je pristavil, da FDN na debelo prejema orožje in logistično zaslombo, njegovim 8.000 borcem pa gredo drobtinice.

Na sliki: Eden Pastora.

V iskanju bolj gospodarnega obnašanja podjetij

Sovjetski bančni sistem bi bilo treba spremeniti

MOSKVA — Da bi zagotovili bolj racionalno izkoriščanje materialnih dobrin, se nekateri sovjetski ekonomisti vse bolj zagrejo zavzemajo tudi za »reformo« bančnega sistema in spremembo pogojev kreditiranja v deželi. Leonid Braginskij pravi, da je danes na žalost denar najmanj deficitno blago v sovjetskem gospodarstvu in da ga bi bilo treba zato podražiti, če država res želi, da se bodo podjetja bolj gospodarsko obnašala.

Pripomba ni nova, saj sovjetski finančni strokovnjaki že dalj časa opozarjajo, da je eden od vzrokov proizvodnih neskladij v sovjetskem gospodarstvu tudi način financiranja podjetij in dodeljevanja kratkoročnih bančnih kreditov, ki zaradi nizkih obresti direktno velikokrat služijo za prekrivanje slabega dela. Toda zaključki po ministrstvih so še zmeraj zelo različni, zakaj predlagani ukrepi praktično zadevajo celotni sovjetski ekonomski sistem, ki zdaj še vedno temelji na proračunski distribuciji finančnih in materialnih sredstev, v kateri ekonomske zakonitosti nimajo ravno velikega pomena.

Prav zaradi tega Braginskij tudi govori o »proizvodnih interesih«, ki da bi jih bilo treba v gospodarstvu v večji meri usklajevati s pomočjo finančnih tokov. V bistvu se tako tudi on zavzema za krepitev ekonomske samostojnosti, ki naj bi s pomočjo jasne »ekonomske računic« in materialne stimulacije ljudi zagotovila, da bi podjetja na najbolj racionalen način proizvajala to, kar je družbi potrebno. Sedaj naj bi bilo namreč na finančnem področju marsikaj postavljeno na glavo, saj podjetja zelo lahko dobijo proračunski denar, obratna sredstva, amortizacijo in kredite — kar po njegovem le še povečuje neodgovornost upravnih struktur.

Zato kritizira tudi sovjetski bančni sistem, ki je povezan v enotno finančno mrežo, s 180 tisoč zaposlenimi in štirimi milijoni bančnih računov. Braginskij pravi, da je bančni upravi, ki po nalogu državnega proračuna financira tudi velik del kapitalnih naložb, čisto vseeno, komu in pod kakšnimi pogoji dodeljuje kredite, ker njeni dohodki itak niso odvisni od tega, koliko prisluži

posojeni rubelj. To je baje tudi vzrok, da že nekaj časa tempo naraščanja kratkoročnih kreditov v deželi prehiteva rast družbenega dohodka in da se tako tudi v sovjetskem gospodarstvu krepijo inflacijske tendence.

Braginskij zato predlaga, da bi morale banke predvsem povišati obresti na posojen denar (sedaj znašajo en odstotek letno), prav tako pa tudi gledati na to, v kakšno proizvodnjo se vlagajo posojena sredstva. Pogoji kreditiranja pa njegovem v nobenem primeru ne bi smeli odstopati od kriterijev za merjenje učinkovitosti naložbe: čim manj dohodka bi prinesel investiran rubelj, tem dražji naj bi bil kredit. Samo tako naj bi se omejilo zapravljanje denarja, podjetja pa bi bolj pazila, ali se njihovi proizvodi prodajajo ali pa ostajajo v skladiščih. Braginskij opozarja, da ima banka na razpolago številne ukrepe, ki jih lahko sprejme, kajti le z ostrejšo finančno politiko se lahko zagotovi odprava današnjih proizvodnih neskladij v gospodarstvu.

DANILO SLIVNIK

Willy Brandt na Kitajskem

PEKING — Predsednik zahodnonemških socialdemokratov Willy Brandt je na včerajšnji tiskovni konferenci v Pekingu navedel, da morajo ZDA in SZ doseči sporazum o prekinitvi jedrske oboroževalne tekme in da bo to mogoče samo »z odločnimi pritiski« vsega sveta.

Brandt je tudi dejal, da so stališča Kitajcev glede tega vprašanja v bistvu enaka pogledom zahodnonemških socialdemokratov. Obenem je navedel, da »razume« kitajsko neuvrščeno politiko, ki pa ni mogoča za ZRN, kar po njegovem kitajski voditelj prav tako razumejo.

Brandt je v Pekingu prispel v terek in se je do sedaj dvakrat sestel s tajnikom KP Kitajske Hu Yaobangom in z voditeljem Deng Xiaopingom.

Zasedanje mešane komisije

Zanfagnini v Ljubljani zaradi varstva narave

Gre za zaščito rek in morja

LJUBLJANA — Podpredsednik deželnega odbora Pietro Zanfagnini je kot načelnik delegacije strokovnjakov včeraj prišel v glavno mesto Slovenije na pogovore o varstvu narave na obmejnem področju. Za ta sestanek se je Zanfagnini dogovoril s predsednikom republiškega odbora za varstvo narave. O vprašanju je tekla beseda tudi na srečanju predstavnikov dežele in republike v Dolini Glinščice.

Včerašnji sestanek je bil sedmi po vrsti, odkar so ustanovili mešano skupino, ki pripravlja srednjeročni in dolgoročni načrt varstva narave.

Med svojim bivanjem v Sloveniji bo Zanfagnini obiskal Triglavski naravni park, ki je velikega znanstvenega pomena, saj je v bližini dežele Furlanije-Juljske krajine.

Obe delegaciji bosta razpravljali tudi o tehnično - znanstvenem sodelovanju, zlasti o naravnih katastrofah kot so plazovi, povodnji itd. Še največ časa pa bosta posvetili preučevanju stanja voda, tako rečnih kot morskih.

Turello v Rimu: Zaščito za slovensko manjšino

TRST — »Potrebno je med drugim odobriti okvirni zakon za zaščito krajevnih kultur in jezikov in zaščito slovenske manjšine. Tako bo mogoče z ovrednotenjem vseh kulturnih sredin v naši družbi zagotoviti njen skladen razvoj na osnovi, to ponovno poudarjam, enotnosti celotne dežele, je predsednik deželnega sveta F-JK Vinicio Turello izjavil na parlamentarni komisiji za dežele (v njej so predstavniki obeh vej parlamenta), ko je opredelil odnos med državo in deželo in vlogo, ki jo ima dežela do države in do krajevnih ustanov.

Na sestanku v Rimu, kjer so predstavniki vseh italijanskih dežel povedali svoje pripombe komisiji za dežele, je Turello ugodno ocenil 20-letno posebno avtonomijo dežele F-JK, obenem pa je dejal, da je med državo in deželo potrebno začrtati jasnejšo ločnico o pristojnostih in rešiti še nekaj odprtih vprašanj, da bo bolj poudarjena posebnost te avtonomije. Pri tem je predvsem zahteval hiter sprejem paketa določil glede prenosa določenih upravnih pristojnosti na deželo. Potrebno je nadalje sprejeti novi finančni zakon, ki edino lahko zagotovi resnično avtonomijo dežele.

Razstava »7000 let kitajske civilizacije« tudi v Zagrebu

ZAGREB — Razstavo o »7.000 letih kitajske civilizacije«, ki je bila lani v Doževi palači v Benetkah, bodo priredili avgusta tudi v hrvaškem glavnem mestu. Dokončno so se glede tega zmenili pred dnevi v Pekingu, kjer se je v ta namen mudilo posebno jugoslovansko odposlanstvo. Pristojni hrvaški krogi so se za razstavo sicer zanimali že takrat, ko je privabljal trume obiskovalcev v Benetke, ven-

dar jim ni uspelo Kitajcev pregovoriti, naj bi jo kar neposredno prenesli v Zagreb.

Morda pa je bolje tako. Medtem ko je beneška razstava zajela kitajsko preteklost od neolitika do dinastije Han, to je do leta 24 po našem štetju, bo zagrebška razstava obsejnejša, saj bo na njej zapopadeno še obdobje do dinastije Tang, torej skoro do konca prvega tisočletja

Danes predstavitev Dalmatinove biblije

NOVA GORICA — Goriška knjižnica »Franceta Bevka« v zadnjem obdobju uspešno uresničuje načrtan program prireditev, s katerimi želi dopolniti in popestriti svojo osnovno dejavnost in vlogo. Z vrsto razstav, literarnih večerov, predstavitev najnovejših literarnih, zgodovinskih in drugih del ter pogovorov z ustvarjalci je nedvomno že obogatila kulturno dogajanje v Novi Gorici. V okviru tega programa bo danes zvečer goriška knjižnica pripravila predstavitev »Ta celiga katehizma...«, Dalmatinove biblije ob 400. obletnici njenega nastanka.

S. C.

Fontanotovi koktajli so bili za deset

DOLINA — Ezio Fontanot, upravnik Zadrugne gostilne v Dolini, je na deželnem tekmovanju barmanov ugnal tekmece in v ostri konkurenci zasedel prvo mesto v pripravi koktajlov.

V ponedeljek, 28. maja je bilo v hotelu Jolly v Trstu 8. deželno tekmovanje Združenja barmanov Italije (AIBES). Poklicni barmani in mladi pripravniki iz največjih turističnih središč naše dežele so se pomerili v pripravi koktajlov in dolgih pijač. Stroga komisija, ki so jo sestavljali višji funkcionarji združenja AIBES in mednarodno priznani barmani, je ocenjevala tehnični postopek priprave koktajlov in njihov okus, aromo ter blagodejnost.

V kategoriji long drink je zmagal Giorgio Tria, v kategoriji pripravnikov pa nadarjeni Giancarlo Tomini iz Gradeža. Največje presenečenje pa nam je pripravil dolinski sovaščan Ezio Fontanot, ki si je priboril deželni naslov v najtežji kategoriji.

Ezio je svojo najnovejšo umetnino poimenoval po najmlajši hčerki Moiri, koktajl pa sestavljajo štiri desetine rumca Capitan Morgan Carta Bianca, dve desetini Blue Curacao bols, dve desetini likerja Galliano in dve desetini sveže smetane.

Kot deželni prvak bo Ezio Fontanot zastopal Furlanijo - Juljsko krajino na državnem tekmovanju v S. Vincentu v drugi polovici septembra, na katerem se bo moral spoprijeti z zmagovalci iz ostalih dežel. Tudi na tečaja za državni naslov se bo udeležil s koktajlom »Moiras«.

Naj povemo še, da so se deželnega tekmovanja AIBES v Trstu udeležili kot gostje tudi predstavniki Društva barmanov Slovenije iz Portoroža. (ris)

Cvetje v Zagrebu

ZAGREB — Tu so včeraj odprli Mednarodno razstavo cvetja. Gre za edinstveno tovrstno prireditev na svetu. Udeležuje se je 260 razstavljalcev iz Švice in ČSSR, z Nizozemskega in seveda iz vse Jugoslavije. Najboljše cvetlične kompozicije bodo nagradili. Jedro razstave je v zgodovinskem središču.

Očiščevalna naprava

VERONA — Pred kratkim so gradili posebno napravo za očiščevanje vode. Gre za centralo, ki ji potrebna energija dovajata štirivaljna motorja tipa BL 230 iz Tovarne velikih motorjev (GMT) pri Boljuncu na Tržaškem. Motorja delujeta tako na metan kakor na tako imenovani biološki plin.

Pri Vančarju v Čezsoči so se znašli

Po Bovcu in okolici s fijakarjem

BOVEC — Ko je gostišče »Pri Vančarju« v Čezsoči dobilo nova lastnika, Danico in Toneta Komaca, je bilo kakor da bi v bovškem turizmu zavnel nov veter. Komaca sta namreč v utečeno turistično in gostinsko ponudbo Bovške vnesla tudi nekaj povsem novih zamisli. Najprej sta v stari koleselj vpregla rjavca Nino, na svojo stran sta pridobila še Milana Štulca, ki se je takoj izkazal kot imeniten fijakar, ter začela po Bovcu in okolici prevažati turiste. Sedaj pa snujeta še druge načrte predvsem za tiste, ki si žele aktivnih počitnic. Za te naj bi »Pri Vančarju« organizirali vrsto rekreativnih dejavnosti v čudoviti obsoški naravi.

V Bovcu so začeli prevažati goste s konjsko vprego šele to zimo, ki je bila tudi dovolj bogata s snegom, da so lahko preizkusili tudi sani. Bovški fijakar se je najprej previdno pojavil na spodnji postaji gondolske žičnice, kjer se je takoj našlo precej smučarjev, ki so se odločili, da se bodo do hotelov namesto z avtobusi vozili s konjsko vprego.

»Kmalu pa smo si upali ponudbo razširiti. Predlagali smo štiri ture, k trdnjavi Kluz, k jezeru v Plužni, do slapa Boka in vožnjo okoli Bovca, ki traja približno eno uro, nam je našel Milan Štulec, ki je kot vzdrževalec električnih naprav sicer pa zaposlen pri bovškem Alpskem turističnem centru.

Zanimanje, ki so ga zlasti tuji gostje pokazali za vožnjo s konjsko vprego, je takšno, da je Milan Štulec

tudi večkrat v zadregi. »Vozim lahko največ šest ljudi hkrati. Za vožnjo pa se zanimajo tudi večje skupine. Ugatavljam, da bi bilo v Bovcu dovolj dela tudi za tri vprege. Če bi se kdo resno lotil tega posla, bi lahko od takega prevoznitva tudi živel.«

Sicer pa vse kaže, da bodo bovški turisti imeli kmalu na razpolago več konjev, med njimi tudi konje za jahanje.

Tone Komac se namreč dogovarja z lipiško konjušnico, da bi mu v obdobju mrtve turistične sezone odstopila nekaj konjev. Kasneje, ko si bodo Komacovi nekoliko opomogli od naložbe v obnovo svojega gostišča v

Čezsoči, pa naj bi konje tudi odkupili.

Dela za Milana Štulca, ki se navdušuje nad vsem, kar je v zvezi s turizmom, bo torej kmalu na pretek. Sicer pa se na Bovškem letos sezona voženj z vprego šele začneja. Le kdo se bo lahko uprl vabilu na tak izlet v bujno zeleno naravo v poletnih popoldnevih in večerih. In če se bo, kot se v gorah tudi poleti rado dogaja, ohladilo, so skrbi odveč. Milan Štulec ima namreč za svoje goste vedno pripravljeno tudi presenečenje, steklenico prijetno dišečega zelenega »lušterkovega žganja«, ki zdravi, zagotovo pa ogreje še tako premraženo telo.

KATJA ROŠ

Takole izgleda Komacova vprega

(Foto K. Roš)

Pogovor s predsednikom Silvanom Sauom ob 40-letnici italijanske unije

Usoda italijanske skupnosti je povezana z usodo Jugoslavije

Čez en teden, natančneje v soboto, 9. junija, bo v gledališču »Ivan Zajc« na Reki glavna prireditev ob 40-letnici ustanovitve Unije Italijanov Istre in Reke, osrednje organizacije Italijanov v Jugoslaviji. Na proslavi se bodo dobili predstavniki treh generacij italijanske skupnosti: od najstarejše, ki so bili ustanovitelji Unije in od katere so le redki preživeli, do najmlajše, ki že prevzema mesta starejše in ki kritično vrednoti zapuščino starejših.

O Uniji Italijanov in o italijanski narodnostni skupnosti v Jugoslaviji smo se pogovarjali s predsednikom Unije Silvanom Sauom.

— Vsaka narodnostna skupnost, vsaka manjšina je nastala v posebnih zgodovinskih okoliščinah, ki so opredeljevale njen značaj in odnose z okoljem. Kako bi vi opredelili italijansko manjšino v Jugoslaviji? Kakšna je njena zgodovinska, družbena posebnost v odnosu do ostalih manjšin?

»Značilno za italijansko narodnostno skupnost v Jugoslaviji je to, da se je že med narodnoosvobodilnim bojem zavestno odločila, da bo manjšina. Za to se pred 40 leti ni odločila iz nekih ločilnih ali golih nacionalnih vzgibov, marveč je bila to predvsem razredna opredelitev, opredelitev za socializem. Zato letos slavimo samo 40 let Unije Italijanov kot organizacije narodnosti, marveč tudi 40-letnico italijanskega bataljona Pino Budicin, ki je prav tako sestavni del te opredelitve za Jugoslavijo in socializem. Letos slavimo tudi 40-letnico našega dnevnika La Voce del Popolo, ki je tudi sestavni del te opredelitve. Težko je govoriti o posebnih značilnostih italijanske manjšine, saj so se tudi ostale manjšine pri nas odločile za Jugoslavijo in za socializem.«

— Kakšno vlogo je pri opredelitvi za Jugoslavijo igrala Unija Italijanov kot politična organizacija...?

»Unija Italijanov ni bila nikoli politična organizacija. Bila je sestavni del organiziranih sil na tem območju, na območju Istre in Reke. Unija Italijanov je nastala v dogovoru s Komunistično partijo Jugoslavije. Bila je sestavni del Osvobodilne fronte, sestavni del tistih sil, ki so se borile za razredno osvoboditev.«

— Ali je Unija uspela uresničiti cilje, ki si jih je zastavila ob svojem nastanku?

»Unija sama po sebi je zelo težko karkoli dosegla. Je sestavni del širše politične fronte, Socialistične zveze. Kar je dosegla, je dosegla v skupnem angažiranju vseh teh sil. Unija Italijanov ne predstavlja nekakšne 'druge strani', marveč je sestavni del ene in iste strani.«

— Kakšni so odnosi italijanske narodnosti, njenih institucij do matičnega naroda, do institucij matičnega naroda?

»Med zadnjim obiskom v Trstu, pri predstavnikih dežele Furlanije-Juljske krajine, smo med drugim dejali, da se italijanska narodnost pri stikih s političnimi silami matičnega naroda ravna po nekaterih osnovnih kriterijih. Prvi kriterij je odnos, ki ga ta politična sila ima do same narodnosti, drugi kriterij je, kakšen odnos ima ta stranka ali skupina do manjšinske problematike nasploh, predvsem do slovenske manjšine v Italiji. Tretji kriterij je, kakšen odnos ima ta sila do Jugoslavije. Na osnovi teh kriterijev se navezujejo stiki. Stiki med italijansko narodnostjo, posebno med Unijo in matičnim narodom, morajo biti organizirani in ne prepuščeni posameznikom. Vezi so vzpostavljene preko Unije Italijanov in Ljudske univerze iz Trsta.«

— Kakšno vlogo pa pri tem igrajo ideološke razlike?

»Te niso pomembne, kot niso pomembne pri razvijanju ideje odprte meje. Seveda ob upoštevanju zgornjih kriterijev, ki so lahko tudi ideološkega značaja in ki opredeljujejo naš odnos s političnimi silami sosednje države.«

— Kakšen je bil odnos italijanske države in političnih sil v Italiji do Unije Italijanov in v povojnem zgodovinskem razvoju? Kako je italijanska država gledala na italijansko manjšino v Jugoslaviji?

»Ta odnos je bil zgolj odraz širših odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Eden od bistvenih pogojev, da lahko narodnost razvija sodelovanje in stike z matičnim narodom, so prijateljski odnosi med dvema sosednjima državama. Čim so se odnosi med Italijo in Jugoslavijo izboljšali, so se izboljšali tudi odnosi med italijansko narodnostjo in njenim matičnim narodom.«

— Kako sedaj ocenjujete te odnose?

»Izredno pozitivno. Tudi zaradi tega, ker so k splošnemu izboljšanju odnosov med Jugoslavijo in Italijo, še posebno med sosednjimi deželami Slovenijo, Hrvaško in Furlanijo-Juljsko krajino veliko prispevale tudi manjšine. Bolj ko bodo ti odnosi urejeni, prijateljski, brez vmešavanja v notranje zadeve sosednje države, bolj bo narodnost imela možnost razvijati vse oblike sodelovanja z matičnim narodom in toliko več možnosti, da se vključi v družbeni sistem države, kjer živi.«

— Nekateri teorije v svetu še zmeraj obravnavajo narodne manjšine kot nekakšne trojanske konje za zaostrene mednarodne razmere. Kako vi gledate na vlogo manjšine v mednarodnih odnosih?

»Do takšnega gledanja pride v državah, kjer nimajo dobrih odnosov s svojimi sosedi in kjer lahko manjšine služijo za po-

vod za konflikt med državama. Kjer so ti odnosi urejeni, kot na primer med Jugoslavijo in Italijo po podpisu osimskih sporazumov, do takšnega gledanja na manjšine ne more priti.«

— Kako ocenjujete dvojezičnost na narodnostno mešanem območju?

»Dvojezičnost bi morala biti rezultat dvojezičnega šolstva. Vsaka šola bi morala nuditi elemente za poznavanje obeh jezikov, miselnosti, zgodovine, tradicije. Stopnja uveljavljenosti dvojezičnosti v vsakdanjem življenju nekega okolja kaže na pripravljenost, na politično voljno družbenopolitičnih organizacij, da uvajajo dvojezičnost, sožitje med pripadniki obeh narodnosti. Dvojezičnost pomeni sposobnost medsebojnega komuniciranja na narodnostno mešanem območju živčnega prebivalstva. To pomeni, da je jezik narodnosti v vseh pogledih enakopraven z jezikom večine.«

— Ob predstavitvi knjige Avtentično življenje je slovenski pesnik Jaša Zlobec med drugim izjavil, da je presenečen nad bogastvom ustvarjalnosti italijanske narodnosti v Jugoslaviji. Iz te in iz podobnih izjav izhaja, da je ustvarjalnost italijanske narodnosti med pripadniki večinskega naroda premalo poznana. Zakaj? Kako bi morali to preseči?

»To dokazuje, da številke o narodnosti zelo malo povejo. Tudi to, da družba zelo malo ve o položaju in ustvarjanju narodnosti. Narodni manjšini ne zadošča več samo neka formalna zaščita, marveč podružbljanje problematike narodnosti, v šolah in drugod. Ne samo na narodnostno mešanem območju... povsod. Druga oblika podružbljanja so vsekakor sredstva javnega obveščanja, ki naj ne obravnavajo narodnosti samo kot folkloro, marveč kot kreativni del skupnosti.«

— Kakšna je po vašem mnenju usoda, prihodnja usoda italijanske narodnosti v Jugoslaviji, tam do leta 2000 in čez? Bo uspela obdržati svojo identiteto?

»Usoda italijanske narodnosti bo ista kot usoda ostalih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Kar se gmotnega dela tiče, upajmo, da boljša kot današnja. Na področju dejavnosti v narodnostni skupnosti opažamo v zadnjih letih nenehno rast. Ta bi bila lahko še večja, če ne bi imeli ekonomskih težav. Prav zaradi tega moramo zavirati nekatere pobude. Delegatski sistem, samoupravljanje nudi idealne možnosti za podružbljanje manjšinske problematike. Mislim, da ne rabimo nekih posebnih zakonov, ki bi zaščitili narodnostno telo. To telo je sestavni del družbene skupnosti in tu ima vse možnosti, da se obnavlja in razvija...«

ROBERT ŠKRLJ

V devinsko-nabrežinski občini

Sesljski zaliv ponovno preizkusni kamen za odbor

Varianta občinskega regulacijskega načrta, ki bi morala dokončno začrtati bodočnost Sesljskega zaliva, je v teh dneh spet v središču pozornosti upraviteljev in političnih sil devinsko-nabrežinske občine. To zelo zapleteno vprašanje predstavlja eno izmed temeljnih preizkusnih kamnov za večinsko koalicijo KPI - PSI - SSK, ki upravlja občino vse od leta 1981, po podpisu tristranskega političnega sporazuma, ki je sklenil nekajletno izkušnjo manjšinskih odborov KPI - PSI. Mandat občinskega sveta zapade čez manj kot eno leto, sedaj pa je napočil čas prvih stvarnih preverjanj in tudi ocen dela občinskega odbora, v katerem igra Sesljski zaliv morda prvenstveno vlogo. Na tapeti je spet postopek za odobritev variante regulacijskega načrta, ki so jo tri stranke pred štirimi leti uvrstile v program z obvezo, da bo izglasovana v teku te mandatne dobe. Glede sklepov o tem vprašanju, piše še v sporazumu, se bodo morale vse tri stranke soglasno strinjati, v nasprotnem primeru grozi upravi politična kriza.

Javno debato o tem vprašanju je pred dnevi sprožila KPI, ki je na svojem sekijskem kongresu odobrila resolucijo, ki izraža nezadovoljstvo nad uresničevanjem važnih točk sporazuma, posebno kar zadeva varianto regulacijskega načrta. V okviru tega problema, pravi komunistična resolucija, se postavlja kot neodložljivo vprašanje takojšnjega nadaljevanja postopka variante same, ki naj v nekaj tednih privede do definicije dokumenta, na podlagi katerega morajo tehniki dokončno izdelati regulacijski načrt. KPI je torej v bistvu proti vsakršnemu nadaljnjemu zavlačevanju okrog tega vprašanja in poziva koalicijska partnerja, da spoštujeta dogovor iz leta 1981.

Včeraj so se v zvezi s tem problemom oglasili tudi devinsko-nabrežinski socialisti, ki so za čimprejšnji rešitev vprašanja Sesljskega zaliva, hkrati pa opozarjajo na nevarnost novih zavlačevanj in zlasti na škodljive učinke sporov znotraj koalicije. Morebitne nove polemike o tem, pravi PSI, bi samo oslobile občinski odbor in bi pomenile dodatno odložitve odobritve variante in tako izničile možnost stvarnih in koristnih posegov v zalivu. Socialisti zato predlagajo takojšnji sestanek z deželno upravo z namenom, da se problematika Sesljskega zaliva uvrsti v širši načrt turističnih posegov na obali.

Tržaški italijanski dnevnik je resolucijo KPI prikazal kot že nekakšen uvod v politično krizo, kar pred-

stavlja vsekakor poysem štrumentalno oceno, za katero se posredno skrivajo tudi jasni poskusi razbitja sedanje napredne koalicije, ki se od vsega začetka bori za ovrednotenje Sesljskega zaliva v prvi vrsti v interesu občine in občanov. To pa seveda še ne pomeni, da ne obstaja znotraj sedanje koalicije v tem trenutku različna gledanja o tem, kakšni juridični in tudi praktični instrumenti bi bili najbolj učinkoviti za valorizacijo zaliva in za istočasno spoštovanje tistih načel, ki so napisana v sporazumu iz leta 1981. Ne gre torej za nasprotna mnenja o bodočnosti Sesljskega zaliva, kot pravi Piccolo, a za različna gledanja, kako in s kakšnimi instrumenti doseči, da ne bo zaliv postal tarča špekulacij in spekulativov. V ta okvir se uvršča tudi srečanje KPI - PSI - SSK, ki bo na sporedu prihodnji teden.

● Na sedežu CGIL v Ul. Pondares bo v ponedeljek ob 9. uri skupščina de'avev in delavk Calza Bloch in FTA (bivše SNIA) v dopolnilni blagajni. Shod sodi k pripravam na splošno stavko 6. junija.

Pomen znanstvenih raziskav in mednarodnega sodelovanja tema študijske konference deželne sekcije »Gramsci«

Včeraj dopoldne se je v hotelu »Savoia - Excelsior« v Trstu začela zelo zanimiva študijska konferenca na temo »Znanstveno raziskovanje, tehnološki razvoj in mednarodno sodelovanje, katere organizator je sekcija inštituta »Antonio Gramsci« za deželo Furlanijo - Julijsko krajino, na njej pa sodelujejo vidni in ugledni znanstveniki tako iz Trsta kot drugih krajev dežele in Italije nasploh.

Zasedanje, ki se je začelo s poročilom prof. Paola Rossija z univerze v Firencah na temo »Aspekti sodobne znanosti in tehnike« so v imenu krajevnih in deželnih oblasti pozdravili prof. Paolo Fusaroli, rektor tržaške univerze, Claudio Tonel, podpredsednik deželne sekcije sveta in Zorko Harej v imenu tržaške pokrajinske uprave.

V dopoldanskem delu zasedanja sta sledili še dve predavanji in sicer prof. Giorgia Conettija s tržaške univerze o pravnih posegih v zvezi z mednarodnim sodelovanjem na področju znanosti in tehnologije in predavanje Lorenza Tomatisa na temo »Center za raziskave o rakastih obolenjih v Lyonu«.

Na sedežu SIP predstavili »telefonsko knjigo« za leti 1984/85 Skupen imenik za Trst in Gorico

Čez nekaj dni bo začela družba SIP razdeljevati nove telefonske imenike za leti 1984/85 več kot 124 tisoč telefonskim abonentom tržaške pokrajine. Nov imenik vsebuje vrsto novosti, ki jih je včeraj na tiskovni konferenci orisal vodja tržaškega SIP dr. Sandro Trivellato.

V novem telefonskem imeniku bodo združeni naslovi in telefonske številke abonentov iz tržaške in goriške pokrajine, posebej pa bodo dobili abonent št. imenik po kategorijah (tako imenovane »Pagine gialle«) in vodič za Trst, Gorico in Trzič (Tutto città).

Drugo novost predstavlja delitev telefonskih abonentov po posameznih občinah. Tako bo na primer abonent iz Repna dobil svoje ime pod siglo repentabske občine, abonent iz Boršta dolinske itd. Doslej so bili vsi abonent tržaške pokrajine združeni v sklopu tržaške občine.

V novem imeniku so imena 4 tisoč novih abonentov s Tržaškega, 15 tisoč telefonskih števil pa so v zadnjem letu zamenjali ali ukinili.

Kje so strešice?

V zadnjih dveh, treh letih je bilo ob predstavitvah novih telefonskih imenikov mnogo govora o rabi strešic na šumecvih v slovenskih imenih v telefonskem imeniku. Dr. Trivellato je na včerajšnji tiskovni konferenci ponovil, da lahko slovenski abonent zaprosijo SIP naj vključi v imenik pravilno slovensko ime, s strešicami, in prošnji bo SIP ugodil.

Ta praksa je stekla zadnja leta, rezultati pa vsaj doslej niso kdove kaj zadovoljivi.

Po le bežnem prelistavanju novega telefonskega imenika za Trst in Gorico lahko tako ugotovimo, da številne naše ustanove in organizacije niso še izkoristile dane možnosti. Tako je na primer Slovenski dijaški dom v Trstu v novem imeniku ostal kot leto prej »Slovenski dijaški dom« (goriški dijaški dom ima pa točno ime: »Slovenski dijaški dom Simon Gregorčič«); SDGZ je še naprej »Slovensko deželno gospodarsko združenje« (tako v Trstu kot v Nabrežini in v Gorici), SSG ostaja »Slovensko gledališče«, Slovensko pastoralno središče pa »Slovensko pastoralno središče«. Med zadnji dve se je letos lepo vključilo »Slovensko kulturno društvo Tabor«.

Korak nazaj je v primerjavi z lani storila Tržaška knjigarna. V lanskem imeniku je bilo poleg italijanskega imena točno slovensko ime, v novem imeniku pa sta ostali črki »Z« in »Š« brez strešice.

Bolje od lani so se na Tržaškem izkazali naši bančni zavodi. Tržaška kreditna banka je razširila slovensko ime tudi na agencijo pri Domju (v lanskem imeniku je imel le sedež v Ul. Filzi točno navedeno slovensko ime). Slovenski imeni imata tudi Hranilnica in posojilnica na Opčinah in Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini, le da ima ta v seznamu pod devinsko-nabrežinsko občino kar dvakrat le italijanski naslov.

Pri rabi strešic v novem imeniku ostajajo naše šole še kar šibke. Res je, da ima letos vsaj nekaj naših šol pravilno navedena imena — Žiga Zois, G. (?) Župančič, Bazoviški Junaki, Fran Milčinski — res pa je tudi, da ostajajo nekatere naše šole tudi tokrat kar se da anonimne (na primer »Liceo scientifico« ali pa »Istituto magistrale«).

Nova razporeditev abonentov po občinah daje letos tudi možnost ugotoviti koliko Slovencev iz okoliških občin je doslej znalo »izkoristiti« strešice. V dolinski občini je 12 abonentov »s strešicami«, v devinsko-nabrežinski pet, v repentabski in zgornji ki pa le po en abonent s po dvema strešicama. V okoliških občinah torej premoremo skupno »kar« 21 strešic!

Paolo Parovel zapušča knjigarno za druge dejavnosti

Stoletna tradicija prehaja v nove roke

Parovelova knjigarna v Tergesteu se lahko neopazno izmuzne površnemu in za kulturne posebnosti neobčutljivemu pogledu v morju trgovin, ki preplavljajo mestno središče. Ne more pa mimo pozornosti tistega, ki zna ceniti prave znamenitosti našega kulturno ne ravno blestečega mesta. Njen videz sam razodeva posebnost, ki je ni najti nikjer drugje v Trstu. Obkrožen od knjižnih polic se na sredi ne ravno obsežnega in nekoliko temnega prostora razteza dolg pult, na katerem je nakopičen dnevni in revialni tisk z vsega sveta. V teh tesnih in umetno razsvetljenih prostorih v hipu zadihaja pravo kozmopolitsko atmosfero. Kot bi se nenadoma odprl svet, izgubi jezik svoje omejevalne lastnosti, da bi razodel semantiko obče človeškega. Kulturna spoznanja se tu prepletajo s človeškimi. Tako je šlo skozi Parovelovo knjigarno celo stoletje. Več generacij je v njej spletalo neskončno nit iskanja odgovorov na vprašanja vsakdana in večnosti. Tudi v zgodovinski tradiciji se vrtničar te knjigarne, ki je zrasla na temelju nekdanje avstrijske Lloydove »Lesesaal« ali po naše »Citallnice«, v okviru katere je Anton Hirschfeld leta 1882 odprl »Mednarodno časopisno agencijo«, ki je skrbela za prodajo in širjenje domačega in tujega tiska in tudi za oglaševanje. V njem. To funkcijo posredovanja vsega pomembnejšega časopisja, poleg seveda prodaje knjig, je ohranila tudi po letu 1919, ko jo je prevzel podjetni Giovanni Parovel, gradbeni izvedenec in vsestransko razgledan in ekletičen mladenec. In ohranila jo je skozi tri generacije do danes, ko jo upravlja Giovannijev vnuk Paolo, prav tako na vse pozoren in odzivajoč se ekletik.

Po 102 letih očarljivega potovanja skozi pestro in razburkano zgodovino Trsta, je knjigarna dospela do velike vmesne postaje. Z današnjim dnem bo namreč menjala sprevodnika. Parovelovo ime bo po 68 letih izbrisano z last-

niškega dokumenta, na njegovo mesto pa bo vpisano ime družine Biecheri. Knjigarno bosta odslej vodila brat in sestra Biecheri, za katere odhajajoča Paolo Parovel trdi, da bosta znala in hotela obdržati značilnosti in tradicijo znamenite knjigarne.

S kakšnimi občutki se Parovel ločuje od dragocene dediščine, ki jo je znal tudi sam tako bogato ovrednotiti? Verjetno mu ni najlažje pri srcu, čeprav tega ne izkazuje očito. Nadvse občutljiv in pozoren na kulturni utrip Trsta in vsega njegovega zaledja, bi se Parovel verjetno ne mogel odpovedati takšni dragocenosti, če bi mu ne postala pretesna in bi ne bil prepričan, da si lahko ustvari drugo, morda še bolj dragoceno. Dejansko ga drobna trgovinica, ki zahteva veliko časa in truda (za statistiko naj navedemo samo podatek, da je upravljanje knjigarne zahtevalo v 102 letih kar 35 tisoč delovnih dni), utesnjuje pri uresničevanju raznolikih načrtov in dejavnosti, ki gredo od politike do založništva, od trgovine na debelo do čebelarstva. Njegovo poslanstvo, ki po družinski tradiciji sloni na načelu kulturnega odpiranja Trsta iz vedno večje zatohlosti, se bo odslej razvilo predvsem z založniško dejavnostjo, o kateri pa nam ni hotel povedati nič podrobnejšega, ker bi mu sicer konkurenca lahko ukradla ideje.

Parovelovo ime srečujemo tudi v tržaškem političnem življenju. V kroniki zadnjih let se živahno pojavlja najprej v povezavi z »Mittelevropsko omiko«, ki se navezuje na nadnarodno-stno dediščino nekdanjega avstrogrškega cesarstva, nato pa s Tržaškim gibanjem, ki je nastalo v nekakšen odgovor težnjam k zaprtosti nacionalistične in municipalistične Liste za Trst.

Malokdo se je na tržaškem prizorišču tako izpostavil s svojimi idejami, kakor Parovel. Njegovo angažiranost je občutila tudi sama

knjigarna, ki so jo tržaški melonarji namenoma bojkotirali. Njegova zvezda je zablestela, ko je na čelu mittelevropskega gibanja sprožil idejo o kulturnem in gospodarskem zblizevanju ljudstev ob tromeji, ki jih veže zgodovinska tradicija, ne da bi pri tem spreminjali državne meje ali ustvarjali pogoje za zmelo in nered. Gibanje je seveda sila razvejeno. Določnim folklorističnim in nostalgijem ter politično različno obarvanim gledanjem se zoperstavlja Parovelova ideja široke kulturne akcije. Izhajajoč iz harmonije, ki je vladala med različno govorečimi narodi, ki so tvorili nekdanji habsburški imperij, postavlja Parovel kot alternativo zaprtosti Trsta in njegovega zaledja ter spopadu nacionalizmov ali veteronacionalizmov, neko nadnarodnostno odprto družbo, ki bi drugod morda izpadla kot brezploden kulturni nonsens ali anahronizem, ki pa je v Trstu po njegovem mnenju zgodovinska potreba.

V tej optiki ima tudi pojem sožitja globlji pomen. Po Parovelu bi bilo treba čisto enostavno nadaljevati tam, kjer se je proces zblizevanja in sožitja prekinil, to je ob razpadu avstrogrške monarhije. To pa je mogoče doseči le s široko kulturno akcijo, ki naj iztrebi kulturno navlado nacionalistične miselnosti. Pri tem procesu pa so italijanske (pa tudi slovenske) demokratične sile v zamudi, zaradi česar imajo vase zaprti italijanski nacionalistični in protislovenski krogi dokaj lahko igr. Skratka, Trst se duši v zaprtosti, ki jo sam ustvarja. To zaprtost je treba prebiti in v to smer bodo šli, kot doslej, vsi Parovelovi napori tako na političnem področju, kjer ga poznamo kot razboritega zagovornika naših narodnostnih pravic, kot pri založniški in publicistični dejavnosti.

Če se za hip povrtno k njegovi knjigarni, se s Parovelovim odhodom zaključuje zanj

pomembno poglavje. Skozi njene prostore je v vseh teh letih šlo nad 18 milijonov klientov. V njej se je zbiral in se še zbira kozmopolitski Trst. Tu najdemo tudi mnogo slovenskih časopisov in revij. Nekdaj veliko povpraševanje zlasti po nemško pisanih časopisih je zamenjalo zanimanje za angleške, vse večje pa je povpraševanje po slovenskih in srbohrvaških. Knjigarna, ki je preizkusila tudi fašistični režim (Paolov oče Eugenio se je moral pogosto soočati s fašistično cenzuro), je bila tudi zbiralnišče tržaškega kulturnega sveta. V njej je bilo mogoče čutiti in otipati kulturni utrip mesta. Vsakodnevni stik z najrazličnejšimi ljudmi je v meni izostril čut spoznavanja človeške narave in stvari, pravi Parovel, in vsa ta spoznanja bodo dragocen pripomoček pri moji bodoči politični in kulturni dejavnosti. Skoznjogredo javni upravitelj, ki naroči kupe časopisov in revij in pošlje račun javni upravi; politik, ki kupi časopise v drugem jeziku, da bi se z njimi ponašal pred drugimi, čeprav ne pozna nobenega tujega jezika; človek iz visoke meščanske družbe, ki kupuje knjige na meter za izključen okras stanovanja; ženska iz dobre družine, ki se naloži s cenenimi fotoromani, rekoč da so za služkinjo itd. Knjigarnar lahko najbolj upravičeno reče: Povej, kaj bereš in ti povem, kaj si. V splošnem je v Trstu prodaja časopisov in knjig višja kot drugod po Italiji, dokaj nizka pa je kakovost branja, pravi Parovel, ki je zlasti kritičen do mladih rodov, vse preveč usmerjenih v lahкотno, neobvezujoče branje.

Knjižna trgovinica v Pasazi Tergesteo — termometer delčka tržaškega kulturnega življenja — obrača danes stran. Želeti je, da bodo znali novi upravitelji prav tako dobro tolmačiti prave kulturne potrebe mesta, kot jih je znala Parovelova rodbina.

DUŠKO KALC

PSI odprla kampanjo za evropske volitve

Znanost in kultura v službi Evrope

Z okroglo mizo na temo »Znanost in kultura v službi evropskih mest« in s predstavitvijo predlogov PSI za prihodnost Evrope so tržaški socialisti včeraj popoldne začeli volilno kampanjo za evropske volitve. V skladu s smernicami, ki so prišle do izraza na vsedržavnem kongresu v Veroni, ne bo PSI letos vodila volilne kampanje v tradicionalnem smislu besede, s shodi in podobno, ampak bo posvetila pozornost tematskim konferencam, kot je bilo sinočnje srečanje v dvorani krožka Salvemini.

Na okrogli mizi, ki ji je sledilo veliko število ljudi, so govorili predsednik beneškega Bienala in priznani arhitekt Paolo Portoghesi in kandidata za evropski parlament beneški župan Mario Rigo (nosilec liste) in tržaški arhitekt Luciano Semerani. Slednji, skupno z videnskim podžupanom Tiburzio zastopa socialiste iz Furlanije - Julijske krajine v kandidaturi listi za volilno okrožje vzhodne Italije.

Semerani, ki je svoj poseg osredotočil na Trst in na njegove probleme, je podčrtal, da se mora mesto, če hoče obdržati ritem časa, zazreti v prihodnost in pustiti za sabo vse škodljive tabuje, ki so doslej zavirali razvoj. Med te spadata tudi nacionalizem in razisem na račun Slovencev, kar je treba dokončno iztrebiti iz tržaškega družbenega tkiva.

Volilna kampanja za evropske volitve, ki bodo 17. junija tudi v Trstu, počasi prehaja v živo fazo, čeprav še zdaleč ni še vzbudila zanimanja

med ljudmi. Verjetno bo vsa zadeva nekoliko zaživel prihodnji teden, ko stranke napovedujejo obiske mnogih znanih politikov. Treba pa je povedati, da so razen redkih izjem v tej volilni kampanji bolj kot vprašanja Evrope v središču pozornosti tipični notranjepolitični problemi.

Na sliki: včerajšnja okrogla miza tržaške PSI.

V Dolini so se pričeli Junjski večeri

Junjski glasbeni in likovni večeri 1984 v Dolini so se pričeli. Sinoči je bila namreč v galeriji Torkla prisrčna otvoritev razstave risb, ki so jih

za mladinski ex tempore prispevali malčki iz otroškega vrtca, učenci osnovne šole Prežihov Voranc in dijaki srednje šole Simon Gregorčič iz Doline. Razstava je zelo bogata in priča o razcvetu fantaziji naših otrok. Junjske glasbene in likovne večere je otvoril mladi odbornik KD »Vodnik« Dejan Kozina, ki je pozdravil navzoče, med njimi tudi pevce mešanega zbora Pro muzika iz Subotice, ki bodo drevi ob 20.30 koncertirali v cerkvi sv. Martina.

V kratkem kulturnem programu je nastopila vokalna in instrumentalna skupina srednje šole Simon Gregorčič, ki je pod vodstvom Vihre Kodrič zapela nekaj slovenskih in latinskih pesmi. (ris)

Jutri popoldne v Zgoniku

Prireditel ob 5-letnici folklor KD Rdeča zvezda

Med glavnimi panogami KD Rdeča zvezda iz zgonske občine spada otroška folklor, ki prav letos praznuje 5-letnico obstoja in delovanja. V teh petih letih je v raznih skupinah sodelovalo nad sto otrok, odsek vse od začetka vodi poštvalna Neva Ferluga, ki je svoj čas plesala pri TFS »Stu ledi«. Ferlugo pa je pred nekaj leti priskočila na pomoč domačinka Silva Perčič, ki vodi sedaj najmlajšo otroško folklorno skupino.

Peto obletnico obstoja bo folklorna skupina KD Rdeča zvezda počastila jutri ob 18. uri na zgonskem igrišču in to v okviru razstave in pokašnje domačih vin. Občinstvu se bodo predstavili najprej najmlajši plesalci z otroškimi igrkami, nato bodo na vrsti člani srednje skupine s spletom gorenjskih plesov in končno še srednješolci, ki bodo nastopili ob spremljavi moderne disko

glasbe. To skupino vodi Milojka Garzaro iz Sežane.

Mlajšo in srednjo skupino bo s harmoniko spremljal Rado Milič. Kot nam je povedala predsednica društva in vestna spremljevalka mladih folkloristov Anica Guštin, bodo jutri tudi podelili priznanja članom skupine, ki sodelujejo v njej vse od ustanovitve. Ob tej priložnosti bodo tudi nagradili udeležence slikarskega natečaja, ki ga je KD Rdeča zvezda organiziralo v sodelovanju z osnovnimi šolami zgonske občine. Za uspeh tega ex tempore nosijo zasluge tudi učiteljice in drugo šolsko osebje. Nagrajevanju natečaja bo sledil nastop harmonikarskega ansambla Glasbene matice (podružnica Prosek - Kontovel), ki ga vodi Loredana Kočvar. V Zgoniku se jutri popoldne torej obeta res prijetna kulturna prireditel. (BD)

Danes odprtje 20. razstave vin v Zgoniku

V Zgoniku je že vse nared za 20. jubilejno občinsko razstavo vin, ki jo bodo odprli danes ob 18. uri. Ocenjevalna enološka komisija, ki so jo sestavljali izvedenci in domači kmetovalci, je na razstavo prepustila šest vzorcev belega vina (Ivan Knez in Mirko Skupek iz Koludrovice; Jožko Obad, Dušan Grilanc in Stojan Stubelj iz Saleža; Marčelo Doljak iz Samatorce; deset primerkov terana (Alojz Škrk, Srečko Štolfa in Stojan Stubelj iz Saleža; Josip Gruden, Viktor Gruden in Angela Budin vd. Colja iz Samatorce; Mario Milič, Josip Simoneta, Stanko Milič in Miro Žigon iz Zgonika). Ob 20.30 bo v zgonski cerkvi koncert Tržaškega okteta. Na razstavišči pa bo ples ob zvokih Veselih godcev iz Boljunca.

B.S.

KPI O NOVIH POVEZAVAH TRŽAŠKEGA PRISTANIŠČA

Tržaški komunisti so včeraj sklicali tiskovno konferenco, na kateri so pojasnili svoja stališča do vprašanja, ki že šest mesecev polni stolpce krajevne kronike. Pokrajinski tajnik Ugo Poli, namestnik načelnika svetovalske skupine v tržaškem občinskem svetu Fausto Monfalcon in profesor Costa z Urbanističnega inštituta tržaške univerze, so s političnega, upravnega in tehničnega vidika osvetlili problem odseka hitre ceste pri Valmauri, ki naj bi stekel v neposredni bližini novega stanovanjskega kompleksa IACP.

Komunisti to vprašanje uokvirjajo v širšo problematiko novih cestnih povezav tržaškega pristanišča in okolaj, ki naj bi ga vnesle v lokalni promet. Pri tem posebej opozarjajo na nujnost »zaščite okolja in na var-

nost prometa. Prav odsek pri Valmauri pa ne upošteva nobenega od obeh kriterijev, zato komunisti v soglasju s prizadejim prebivalstvom predlagajo umik načrta o odseku pri Valmauri, vsaj šest milijard lir, ki bi jih tako prihranili pa naj bi raje uporabili za izboljšanje infrastrukture in zaščito okolja vzdolž vseh načrtovanih cestnih povezav, zlasti pa na odseku med lesnim pristaniščem in škedenjskim rebrom. Poleg tega komunisti vztrajajo pri izdelavi večletnega načrta za izboljšavo prevoznosti tega predmestnega območja s posebnim ozirom na večjo varnost prometa po Ulicah Svevo, Baiamonti in Flavia. To naj bi dosegli z nekaterimi razširitvami cestišč in z izgradnjo parkirnih prostorov, podhodov za pešce in podobnim.

Samoupravni referendum za mir na Proseku in Kontovelu

Odbor za mir s Proseka in Kontovela, v katerem so vključene vaše organizacije in društva in združenje ACLI iz Naselja sv. Nazarija, bo priredil v soboto in v nedeljo na Proseku in Kontovelu samoupravni referendum za mir in razorožitev.

Volilci za referendum bodo na sedežu rajonskega sveta za zahodni Kras (odprto bo le v soboto dopoldne), v Soševci hiši na Proseku, v dvorani Gospodarskega društva na Kontovelu in na sedežu ACLI v Naselju sv. Nazarija. Volilni sedeži bodo odprti v soboto od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, v nedeljo pa od 9. do 14. ure.

Škandal okoli knjige škandalov

Včeraj so v Časnikarskem krožku tudi tržaški javnosti predstavili ponatis knjige docenta za zgodovino političnih ved na Abruski univerzi Sergia Turoneja z naslovom »Corrotti e corruttori - dall'Unità d'Italia alla P2«, ki jo je tržaški časnikar Pierluigi Sabatti uvodoma označil kot alternativni zgodovinski tekst. Gre namreč za dokumentirano pričevanje o zgodovini italijanskih škandalov od združitve Italije do primera prostozidarske lože P2, ki mu je posvečeno zadnje poglavje Turonejeve knjige.

Avtor in založba Laterza pa sta bila zaradi dvanajstih vrstic v tem poglavju, ki se nanašajo na osebo v škandal P2 vpletenega in poblelega Ortolanija, priči zaplembe knjige, ko je marca letos izšla. V ponatisnjeni majski izdaji sta zato izpustila omenjenih 12 vrstic (med drugim za zgodovinsko resnost dela povsem nepomembnih), dodala pa sta ji posebno prilogo, v kateri sta ponatisnila sodno sporočilo, ki dosledno vsebuje vseh 12 inkriminiranih vrstic. Volk se je tako nasitil, koza pa je ostala cela: Turonejevo delo je na ta način poleg nepričakovane reklame dobilo novo polemično noto in hkrati ohranilo svojo zgodovinsko verodostojnost, ki mu jo priznavajo tudi tisti, ki se z njegovimi stališči ne strinjajo.

Deziderij Švara v TK Galeriji

Sinoči so v TK Galeriji Tržaške knjigarne odprli razstavo slovenskega zamejskega likovnika iz Ricmanj Deziderija Švara. Po uvodnih besedah Franka Vecchieta je o Švarovi umetnosti spregovoril umetnostni zgozdinar in kritik iz Ljubljane Janez Mesesnel, ki je med drugim poudaril, »da slutimo v slikarstvu Deziderija Švara na današnji stopnji razvoja korenino, ki ga povezuje s pretežno racionalno nastrojenim mediteranskim umetnostnim vzdušjem, ter s tisto ustvarjalno klimo, ki je

svoje impulze oblikovala vselej s posredništvom urejenih miselnih, nereditko materialno tudi v uporabni sferi preverjenih zasnov, konstrukcij in struktur«. Po Mesesnelu je še spregovoril tržaški slikar Milko Bambič, ki si je zaželel, da bi se matična domovina bolj zanimala za zamejsko slikarsko stvarnost.

Po uradnem delu odprtja razstave je še sledil ogled le-te, ki bo odprta do 20. junija, obiskovalcem pa so tudi ponudili kozarec domačega vina.

Ponovitev praznika češenj

Praznik češenj v Mačkoljah je žal motilo slabo vreme. Prireditelj PD Mačkolje vsako leto z veliko prizadevnostjo priredi ta praznik.

Letos so gostovali temperamentni gostje iz Bohinja s pestrnim programom, ob katerem bi v primernem vremenu mogla množica domačih gostov uživati več lepih nedeljskih popoldanskih ur. Ples pogumnih plesalcev in slikovitih gorenjskih narodnih nošah pod gostimi dežnimi kapljami je zadrževal najbolj navdušene ljubitelje folklor, ki so vztrajali pod dežniki in v mrazu. Moški zbor iz Bohinja je pa s svojim krepkim petjem uspešno kljuboval zavijanju hudega nevihtnega vetra. Ansambel Taimis, ki naj bi ta večer igral za ples, je moral kloniti sili slabega vremena in oditi.

Ker je upati, da bo z letošnjim muhastim majem konec tudi dolge, mrzle in mokre dobe, PD Mačkolje ponovi svoj praznik češenj jutri in v nedeljo (2. in 3. junija). Končno zorijo že itak pozne debelejšje češnje. Dovolj jih bo za vse, ki radi zobajo ta sladki sad. Zopet ne bo manjkalo dobrega domačega črnega in belega vina pa tudi ne izbranih jedi na žaru. V nedeljo popoldne se bo razvil kulturni program ob petju in glasbi domačih skupin. Medtem ko bo jutri le prosta zabava ob izbrani glasbi »disca«, bo v nedeljo igral za ples ansambel Taimis.

V ponedeljek stavka zdravnikov na Tržaškem

V ponedeljek bo na Tržaškem stavka zdravnikov. Tako so sklenile sindikalne organizacije kategorije, ki navajajo kot razlog za to odločitev površnost in malomarnost, s katero se vlada, deželne uprave in občine soočajo s stvarnimi in neodložljivimi zdravstvenimi potrebami prebivalstva. Stavka bo zajela vse zdravstvene sektorje, od bolnišnic do javnih teritorialnih ali specialističnih laboratorijev.

Med razlogi, ki so narekovali tako drastične ukrepe, je tudi ogorčenost zdravnikov nad stalnim poseganjem politikov na področje upravljanja zdravstva, nad lotizacijami krajevnih zdravstvenih enot in nad razmetavanjem skromnih sredstev, ki jih ima na razpolago zdravstvena služba. Zdravniki želijo biti neobhodno udeleženi pri prenosu in upravljanju zdravstva, ne pa potisnjeni na rob in podrejeni nesposobnim političnim tekmovanjem za oblast.

Sindikalne organizacije vsekakor zagotavljajo, da bo poskrbljeno za nujno pomoč bolnikom. V bolnišniških oddelkih bo po en zdravnik. Zdravniška služba bo dala na razpolago enega samega zdravnika za nujne potrebe. Oddelki za intenzivno zdravljenje bodo delovali po skrajšanem urniku, kot za praznike. Za ostale nujne posege na domu bo tudi poskrbljeno, toda za plačilo.

CISL in UIL proti stavki 6. junija

Tržaška CISL in UIL sta se izrekli proti splošni stavki, ki jo je za 6. junij sklicala CGIL. Pokrajinski izvršni odbor CISL je na svoji zadnji seji poudaril, da je bila stavka oklicana v podkrepitve parlamentarne boja proti vladnemu dekretu za zajezitev inflacije in da se torej s to pobudo ne strinja, po drugi strani pa je tudi izrazil nujnost, da vlada spoštuje sprejete obveze, ki izhajajo iz februarskega dogovora s sindikati.

Glede hude krize, ki pretresa naše območje, je CISL izrazila zaskrbljenost zaradi krčenja števila delovnih mest tako v industriji kot v trgovini ter nujno zahtevala nove pogovore s predstavniki Zveze industrij, deželnega odbora in vlade. Tudi zaključni pogovori s IRI bodo morali dati konkretne odgovore na zahtevo po reindustrializaciji in sanaciji tržaškega in posoškega območja, kajti v nasprotnem primeru bo potrebna množična mobilizacija delavcev z zaostritvijo sindikalnega boja.

Tržaška UIL pa je izdala tiskovno poročilo, v katerem polemizira s sklepom CGIL o sklicanju splošne stavke tudi zaradi tega, ker smo že v predvolilnem obdobju in so torej take pobude po mnenju UIL neumestne.

Pri Sv. Jakobu aretirali tri razpečevalce heroina

Karabinjerji iz Milj so včeraj zjutraj aretirali na križišču med Ul. Marzenji in Ul. Molino a Vento pri Sv. Jakobu tri mladeniče, ki so imeli s seboj skoraj tri grame in pol čistega heroina.

Ko so karabinjerji s svojo obhodnico navsezgodaj vozili skozi Sv. Jakob, so opazili tri sumljive mladeniče, ki so začeli, komaj so zagledali policijski avto, nerazumljivo hiteti, obenem pa je eden od treh spustil na tla zavojček, ki pa ga kasneje niso več našli. Karabinjerji so tako vse tri ustavili, pri osebni preiskavi pa so v žepu enega od treh dobili drug zavojček čistega heroina. Tako so jih aretirali, gre pa za 27-letnega Valeria Zaltierija iz Coma, 26-letnega Marca Colomba iz Lecca ter še 27-letnega Domenica Tilotto iz Lecca. Vsi trije so dobri znanci policije, saj so jih že večkrat zasačili pri kraji in razpečevanju mamil. Glede na to, da vsi trije prihajajo iz Milana, raziskovalci sumijo, da so prišli tudi v Trst razpečevat to »dragoceno« belo snov, ki da, če jo režeš, kar precej doz heroina.

● Vodstvo krožka Cartimavo je sklenilo prirediti javno razpravo o bližnjih evropskih volitvah, da bi na njej proučili delo, ki so ga doslej opravili komunitarni organizmi. Na razpravo, ki

bo danes, 1. junija, ob 19.30 na sedežu krožka v papirnici v Stivanu, so bili povabljeni predstavniki demokratičnih strank in družbenih sil.

Ljudski praznik pri Korošcih

V nedeljo bo pri Korošcih z začetkom ob 16. uri ljudski praznik ob 10-letnici postavitve spomenika padlim za svobodo. V kulturnem sporodu bosta sodelovala domača godba na pihala in pevski zbor Jadran, ob 20. uri pa bodo spregovorili posl. Mario Lizzero, dolinski župan Švab in odbornik miljske občine Vodo-pivec.

V sredo zasedanje občinskega sveta

Tržaški občinski svet se bo sestel v sredo, 6. junija, ko bo župan Richetti prebral program novega občinskega odbora, sad koalicijske LpT, KD, PSDI, PRI, PLI, SSK. Tako so se včeraj zjutraj domenili načelniki svetovalskih skupin, ki so izdelali koledar občinskih sej v juniju. Tržaški občinski svet se bo spet sestel v petek, 8. in v torek, 12. junija.

V nabito polnem gledališču Prešeren Slovo dolinskih dijakov od letošnjega šolskega leta

V nabito polnem občinskem gledališču »France Prešeren« v Boljuncu so se v sredo zvečer učenci srednje šole Simon Gregorčič iz Doline takorekoč poslovili od letošnjega šolskega leta. Predstavili so se z bogatim sporedom, ki je pokazal, s čim se naši dijaki ukvarjajo v šoli in v izvenšolskih dejavnostih.

Uvodni pozdrav je staršem in gostom izrekla dijakinja tretjega razreda Carmen Cherin, ki je nato ves program tudi prisrčno napovedovala.

Uvodoma je nastopila folklorna skupina KD Valentin Vodnik, ki jo vodi Nerina Švab in v kateri nastopajo povetini učenci dolinske srednje šole. Prikazala je splet prekmurskih plesov; na harmoniko je spremljal Aleksij Jercog.

Častni gost večera je bila naša priznana kostumografinja Marija Vidau, ki je najzaslužnejši mladim bralcem podelila bronaste, srebrne in zlate Gregorčičeve bralne značke. Učenci, profesorji in starši so letošnjo Prešernovo nagradjenko pozdravili s toplimi in občutenim aplavzom in jo ob koncu obdarili s cvetjem.

Priznanja so prejeli tudi učenci, ki so se udeležili tekmovanj v nogometu, smučanju in odbojki.

V goste dolinskim učencem je v sredo prišla tudi osnovna šola iz Kočevja. Učenci iz Kočevja so zaključili prvi del sporeda z zelo zahtevnim recitalom na partizansko motiviko. V drugem delu so dijaki srednje šole zaigrali prizor iz mladinske knjige Toneta Seliškarja Bratovščina Sinjega galeba. Prizor so učenci II.a razreda sami dramatisirali.

Prijeten večer je zaključil nastop šolskega pevskega zbora, ki ga je skrbno pripravila prof. Viha Kodrič. Med drugim je zbor krstil novo pesem Ignacija Ote »Mi smo prežihovci«, katere besedilo je napisal Boris Pangerc. Pesem se je domaćima, ustvarjalca utrnila lani, ob prijetnem srečanju Prežihovih šol v Dolini. Bogata prireditev je potrdila delavnost naših dijakov, ki so vsestransko aktivni in tudi radi pokažejo svoje sposobnosti. V zahvalo in priznanje vsem, ki so se za zaključno prireditev trudili, je ob koncu spregovoril ravnatelj šole dr. Aldo Štefančič.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 1. junija
RADOVAN

Sonce vzhaja ob 5.19 in zatone ob 20.47 — Dolžina dneva 15.28 — Luna vzhaja ob 6.26 in zatone ob 22.59.

Jutri, SOBOTA, 2. junija
PROGLASITEV REPUBLIKE

Vreme včeraj: temperatura zraka 9,8 stopinje, zračni tlak 1014,2 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 57-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 16,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alessia Posar, Lorenzo Schirra, Francesca Crossi, Eleonora Hauter.

UMRLI SO: 81-letni Cesare Zullich, 86-letna Francesca Mocilnich vd. Colautti, 70-letna Anna Marchesan vd. Zonta, 55-letni Giovanni Maria Piga, 79-letni Giuseppe Sartori, 77-letna Giuseppina Bernetti, 80-letna Virginia Kontel por. Marovelli, 82-letna Maria Slavich, 81-letni Bruno Spetz, 85-letna Antonia Cac vd. Pettiroso, 86-letna Maria Tull vd. Crevatin, 88-letna Anna Cerovaz vd. Balbi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9, Trg Valmaura 11, Prosek in Zavlje.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Prosek, Zavlje.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba ob 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična ob 8. do 20. ure.

izleti

SPDT javlja, da je še nekaj prostih mest za nedeljski, 3. junija, izlet z vzponom na Višarje. Odhod avtobusa ob 6. uri izpred sodniške palače. Vpisovanje na sedežu ZSSDI.

Sekcija VZPI-ANPI iz Križa prireja v nedeljo 10. junija, izlet v Pičan (Pazin), kjer bo počastitev 40-letnice smrti Maria Magajne. Vpisovanje v Domu A. Sirk (tel. 220-505), cena (prevoz in kosilo) 20.000 lir.

razna obvestila

OPZ in MPZ »Vesela pomlad« vabita na 3. PRAZNIK MLADIH PEVCEV VESELA POMLAD, ki bo v nedeljo, 3. junija, s pričetkom ob 17. uri na vrtu Finžgarjevega doma na Opčinah. Nastopili bodo: OPZ in MPZ »Vesela pomlad«, MIMPZ »Zvonček« z Repentbra, otroška folklorna skupina SKD Tabor, iluzionist Ivo Valetič ter ansambla »Zvezdes« in »Galebi«, ki bosta igrala za ples in družabne igre. Poskrbljeno bo za domačo kapljico in prigrizek. Prisrčno dobrodošli!

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi na predavanje prof. Toussainta Hočevarja z univerze v New Orleansu, ki bo v ponedeljek, 4. junija, predaval na temo: Zgodovina slovenskega bančništva s posebnim ozirom na Jadransko banko v Trstu (1900-1941). Predavanje je rezultat raziskovalnega dela v okviru Ekonomske fakultete v Ljubljani s pomočjo Fulbrightove štipendije.

MPZ »Vesela pomlad« vabi na koncert MPZ OŠ »BORIS KIDRIČ« iz Ajdovščine, ki bo jutri, 2. junija, ob 18. uri v Prosvetnem domu na Opčinah. Zborovodja Marinka Šuštar.

Jutri, 2. junija, bo v barkovljanskem društvu zaključna šolska prireditev mladih otroškega vrta in učencev šole Finžgar. Začetek ob 10.30. Vabljeni!

Amaterski oder J. Štoka Prosek-Kontovel vabi na ponovitev Tavčarjeve veseloigre PARIZ JE PAČ PARIZ, ki bo jutri, 2. junija, ob 20.30 v dvorani na Kontovelu.

Osnovna šola P. Trubar iz Bazovice vabi ob 10-letnici poimenovanja vse vaščane in predvsem bivše učence in njihove starše na proslavo, ki bo jutri, 2. junija, ob 11.30 na šolskem vrtu.

V nedeljo, 3. junija, in v ponedeljek, 4. junija, ob 12. uri bo v šoli Bazoviški junaki v Rojanu razstava ročnih del in likovnih izdelkov. Vabljeni!

Šola Glasbene matice vabi na Osrednjo akademijo, ki bo v petek, 8. junija, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu, Ul. Petronio 4.

Nastopi šole Glasbene matice. Danes, 1. junija, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

Podporno društvo v Rojanu vabi na 93. redni občni zbor, ki bo v nedeljo, 3. junija, ob 9.30 v prvem in ob 10. uri v drugem sklicanju v prostorih v Ul. Apiari 31 v Rojanu.

Enotni odbor za mir Kolonkovec-Royte prireja razstavo risb šol F. Milčinski-Katinarina in M. Stepančič-Gregorčič Sv. Ana na sedežu sekcije KPI - Kolonkovec, jutri, 2. junija, ob 17. do 20. ure in v nedeljo, 3. junija, ob 8.30 do 12. ure.

Sporočilo Urada za kulturne stike med Sovjetsko zvezo in Italijo ter TPZ P. Tomažič. Vsi člani in svojci, ki niso še predložili dokumentov za turnejo v ZSSR, naj prinesejo danes, 1. junija, ob 19.30, tj. pred generalko za nastop 3. junija v Zabrežcu, naslednje dokumente: a) 4 slike; b) fotokopijo tiste strani potnega lista, kjer je slika (če je potni list podaljšan, tudi fotokopijo strani, kjer je datum podaljšanja); c) davčni kodeks. Tisti, ki še niso poravnali vpisnine, lahko to storijo pri Stan-ku Vodopivcu, tel. 226-133.

PD Slovenec in vinogradniki iz Boršta in Zabrežca

vabijo na

XIV. PRAZNIK VINA V HRIBENCI

DANES, 1. junija
ob 18.00 odprtje kioskov
ob 20.30 otroški in dekliški zbor SLOVENEK,
nastop gledališkega igralca DANILA TURKA - JOCOTA

JUTRI, 2. junija
od 20.00 dalje ples z ansamblom »POMLAD«

NEDELJA, 3. junija
ob 17.30 koncert TRŽAŠKEGA PARTIZANSKEGA PEVSKEGA ZBORA
od 20.00 dalje ples z ansamblom »POMLAD«

PONEDELJEK, 4. junija
od 20.00 dalje ples z ansamblom »TAIMS«

POKUŠNJA DOMAČIH VIN IN SPECIALITETE NA ŽARU

Klub mladih raziskovalcev
Društvo slovenskih tehnikov in naravoslovcev
Slovenski raziskovalni inštitut
Narodna in študijska knjižnica, Odsek za zgodovino

VABIJO SLOVENSKE DIJAKE NA 4. MLADINSKI RAZISKOVALNI TABOR

27. avgust - 8. september 1984

Prijava in vpis udeležencev na sedežih:

SLORI — Trst, Ulica Gallina 5, od 8. do 13. ure in od 15. do 17. ure
NSK, OZ — Trst, Ulica Petronio 4, od 8. do 13. ure
SLORI — Gorica, Ulica Malta 2, od 8. do 13. ure in od 15. do 17. ure

Junjski glasbeni in likovni večeri 1984 — Dolina

KD Valentin Vodnik vabi
danes, 1. junija, ob 20.30
v cerkev sv. Martina na
koncert

Komornega mešanega zbor Pro musica

iz Subotice;
v galeriji Torkla od 18.30
do 20. ure

ogled razstave risb mladinskega
ex tempore.

KD I. Cankar — Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju

vabita danes, 1. junija, ob
20.30 na

VEČER VRABČEVH PESMI

ki bo v Cankarjevi dvorani,
Ul. Montecchi 6.
Nastopata moški in ženski
pevski zbor SKD Tabor z
Opčin.

Delili bomo društvene izkaznice.

čestitke

SKD Barkovlje iskreno čestita svoji
odbornici prof. MARINKI PERTOT ob
prejemu letošnjega priznanja gibanja
»Znanost mladini«.

Danes praznuje ANAMARIJA ŠKABAR rojstni dan. Mnogo sreče in zdravlja ji želijo mama, tata in brat.

Danes praznuje rojstni dan GUERINO iz Boljunca. Vse najboljše mu želijo žena, mama, Denis, Marina in Claudio.

mali oglasi

telefon 040 - 775275

ZA ZAKLJUČENE DRUŽBE od 6 do 10 oseb oddamo v najem za mesec junij, delno julij in za ves avgust komfortno lovsko kočvo v osrčju Logarske doline po zelo nizki ceni. Informacije iz prijaznosti pri potovalnem uradu AURORA v Ul. Cicerone 4.

OSMICO je v Zgoniku št. 15 odprl Marjo Milčič. Toči pristno črno in belo domačo kapljico.

INŠTRUKCIJE iz matematike in fizike dajem na domu. Tel. 003865/21972.

RIVIERA prodaja v Šklednju, Ul. Ponticello, 2-sobno stanovanje z avtonomnim gretjem na metan, garažo in parkirni prostor, vse v odličnem stanju. Tel. 224-426.

RIVIERA prodaja v Ul. Pollaiuolo stanovanje v zadnjem nadst.: salon, 2 sobi, kuhinja, kopalnica, centralno gretje, dvigalo: 67.000.000 lir. Tel. na št. 224-426.

RIVIERA prodaja v Ul. Bartoletti (v bližini velesejma) skladišče, 55 kv. m z industrijskim hladilnikom in močnjo stjo tovarnega dvigalca. Cena 50.000.000 lir. Tel. 224-426.

MEDICINSKA SESTRA išče dvakrat tedensko zaposlitev po 4 ure. Tel. na št. 040/231-741.

PRODAM prenovljeno poročno obleko, vel. 44. Telefonirati na št. 54363 urnik trgovine.

OSMICO je odprl Franc Colja, Samatorca št. 21. Toči belo in črno vino.

PRODAM FIAT 131/1300, letnik '75, po zmerni ceni. Tel. 567-248.

PRODAM motor Benelli 125, letnik '79. Tel. 227-284.

Darji, Igorju in Nataši se je pridružil mali

DEVAN
Staršema čestitata, malemu Devanu pa želita, da bi zrastle v krepkega fanta

mešani zbor in odbor
KD Rdeča zvezda

menjalnica

31. 5. 84

Ameriški dolar	1.680.—
Kanadski dolar	1.290.—
Švicarski frank	765.—
Danska krona	166.—
Norveška krona	215.—
Švedska krona	207.—
Holandski florint	546.—
Francoski frank	199.50
Belgijski frank	27.50
Funt šterling	2.330.—
Irski šterling	1.875.—
Nemška marka	616.—
Avstrijski šiling	87.—
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.425.—
Grška drahma	14.—
Debeli dinar	11.—
Drobni dinar	11.50

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA P. PILZIG - 61-448

Prispevajte za

Dijaško matico

mali oglasi

PRODAM FIAT 500 v dobrem stanju. Telefonirati od 15. do 20. ure na št. 229-250.

OSMICO ima odprto do 27. junija Robert Pipan iz Mavhinj.

PRODAM skoraj nov nahrbtnik za nošenje otrok in otroški voziček Chicco ter otroška oblačila. Telefonirati na št. 730-495.

PRODAM zazidljiv teren v dolinski občini. Tel. 911-557.

37-LETNI MOŠKI želi spoznati gospo ali gospodično za eventualno prijateljstvo ali skupno življenje. Tel. št. 566-269 — Giorgio.

PODARIM mucka črne barve, gobček in tačke bele barve. Telefonirati ob večernih urah na št. 274-995.

LAURIHA JOSIP iz Doline 233 je odprl osmico in toči črno in belo domače vino.

ODDAM V NAJEM poslovne prostore v strogem centru mesta. Pisati na Oglasni oddelk Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro »Poslovni prostori«.

PRODAM teren na Krasu, 2.000 kv. m. Interesenti naj pišejo na Oglasni oddelk Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro »Kras«.

KLAVIR Kaps - Dresden »mezzacoda« s komaj prenovljeno angleško mehaniko poceni naprodaj. Kodrič - Tel. 225-970.

PRODAM RULOTKO tip Royal special za 4 osebe, novo, v odličnem stanju, letnik julij 1983. Cena zelo ugodna. Tel. 0481/882-214 ali 85766.

gledališča

VERDI
Spomladanska simfonična sezona 1984 — Danes, 1. junija, ob 20.30 (red A) — najsti koncert. Dirigent Andrea Giorgi. Pri blagajni gledališča prodaja vstopnic, tel. 631-948.

CANKARJEV DOM - Ljubljana

Velika dvorana
Danes, 1., in jutri, 2. junija, ob 19.30: W. A. Mozart »Bastienne et bastiennes«, operna predstava.

Mala dvorana
V četrtek, 7. junija, ob 20. uri: Retrospektiva filmov Konija Steinbacherja.

Okrogla dvorana
V nedeljo, 3. junija, ob 20. uri: R. Queneau - A. Zorn »Vaje v slogu«.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

V torek, 5. junija, ob 16. uri: Eugene O'Neill »Dolgega dneva potovanje v noč«. Predstava za srednješolski center Vojvodina iz Tolmina v gledališki dvorani v Solkanu.

koncerti

Šola Glasbene matice - Trst v ponedeljek, 4. junija, ob 20.30 v Gallusovi dvorani, Ul. R. Manna 29, diplomski koncert - Vilma Padovan (razred prof. Neva Merlak). Na sporedu: J. S. Bach, Chopin, Liszt, Saint-Saëns, Ravel, Vabljani!

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Rdeča zvezda prireja ob priliki 20. občinske razstave vin v Zgoniku celovečerni koncert Tržaškega okteta, ki bo danes, 1. junija, ob 20.30 v zgoniški cerkvi.

KD Rdeča zvezda prireja jutri, 2. junija, ob 18. uri na prireditvenem prostoru v Zgoniku kulturni popoldan ob 5. obletnici ustanovitve otroške folklores. Sodelujejo: mlajša, srednja in starejša skupina KD Rdeča zvezda ter harmonikaški ansambel Glasbene matice - podružnica Prosek - Kontovel.

KD Rovte - Kolonkovec prireja že tradicionalno tekmovalno srečanje »Ali spoznaš svoje vino«, ki bo 10. junija ob 17. uri na sedežu društva v Ul. Monte Sernio 27 (bivša Campanelle). Po nagrajevanju sledi veseli večer ob zvokih harmonikarke Neve in njene skupine.

KD Valentin Vodnik — Junjski glasbeni in likovni večeri 1984 — Dolina. Danes, 1. junija, ob 20.30 v cerkvi Sv. Martina koncert mešanega komornega zbora PRO MUSICA iz Subotice (Vojvodina).

kino

La Cappella Underground 18.00 in 20.30
»Vesela vdova« (ZDA 1934). Režija Ernst Lubitsch, igrata Maurice Chevalier in Jeannette Mac Donald. V angleščini s podnaslovi v italijanščini.

Ariston 16.30 — 22.00 »I miei problemi con le donne«. Režija Blake Edwards. Burt Reynolds, Julie Andrews.

Eden 17.30 — 22.15 »Flirt«. Monica Vitti, J. L. Biedeau.

Fenice 17.30 — 22.15 »Tuareg, il guerriero del deserto«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.00 »Eccitanti e perverse«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.00 »Voglie erotiche di una porno pizzaiola«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.00 »I giganti del karate«. Za vsakogar.

Grattacielo 16.30 — 22.00 »La finestra sul cortile«.

Mignon 17.00 — 22.15 »Timeriders«.

Capitol 17.00 — 22.00 »Hot Dog - (Quei pazzi pazzi porcelloni con gli sci)«. N. Naughton, P. Houser.

Aurora 17.00 — 22.00 »Carne selvaggia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Moderno 17.30, 19.00, 20.30 in 22.00 »I guerrieri della notte«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.30, 18.15, 20.10, 22.00 »Staying alive«. John Travolta.

Radio 15.30 — 21.30 »Estate viziosa ad Ibiza«.

Alcione 16.00 — 22.00 »I diavoli«. Vanessa Redgrave, Oliver Reed. Prepovedan mladini pod 18. letom.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja Desiderij Švara svoja novejša dela.

V Domu A. Sirk v Križu je na ogled razstava hobijev. Zaradi velikega zanimanja bo razstava odprta še jutri, 2. junija, med 20. in 22. uro ter v nedeljo, 3. junija, od 11. do 13. ure ter od 16. do 18. ure.

V galeriji Torbandena bodo danes, 1. junija, ob 18.30 odprli razstavo slikarja Sergia Pausiga.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom do nedelje, 3. junija, se nadaljuje razstava TABORA MLADIH: čevlji, oblačila, slike, fotografije. Ogled vsak dan od 17. do 19. ure, v nedeljo od 10. do 12. ure ter od 17. do 19. ure.

Društvo zamejskih likovnikov in KD Slavec iz Ricmanj vabita na otvoritev likovne razstave Azada Karima in Hamida Tahinija, ki bo v galeriji Babna hiša v Ricmanjih jutri, 2. junija, ob 20.30.

Koledar dramskega sporeda Radia Trst A za mesec junij

sočeto, 2. junija ob 18. uri: izvirna radijska igra Blaž Lukan »BENEŠKA NOČ«. Na današnji »dan republike« in v sklopu niza, ki ga ramejamo izvirni, predvsem slovenski radijski igri, predstavljamo danes Blaža Lukana, enega od zelo obetajočih avtorjev najmlajše slovenske literarne generacije. Njegova najnovejša radijska igra »Beneška noč« udejanja skozi zelo shematično dasi učinkovito radiofonsko pisavo pojav terorizma, ki se avtorju kaže na treh nivojih: terorizem kot neprizadeto intelektualistično-estetično fraziranje, terorizem kot akcija in dejanje, ki vodi tudi v smrt in naposled terorizem kot naš vsakdan. Nad tem družbenim pojavom, ki je danes predmet zaposlenih sociološko - političnih razprav in preprostih a v živo tkivo problema snujočih pogovorov ljudi s ceste, visi kot Damoklejev meč osnovno vprašanje, ki si ga ob koncu igre postavlja neprizadeti teoretik terorizma — študent: »Kaj je smoter? In kje je sploh kakšen razumni smoter?«. Igra, ki jo v režiji Borisa Kobala izvajajo Tone Gogala, Vladimir Jurc in Maja Blagovič, poskuša z zanimivim in domiselnim interpretacijskim pristopom odgovoriti na katero od teh vprašanj. Produkcija »Radio Trst A«.

V torek, 5. junija ob 18. uri: Vladimir Majakovski »VELIKA ŽEHTA«. Ob »Stenici« nedvomno najboljšo delo ruskega pesnika in dramatika, ki je bil najtesneje povezan z gledališkimi eksperimenti v pre-revolucionarnem obdobju. V »Veliki žehti« se avtor z ihtivo komiko loteva življenja stare buržoazije v Sovjetski zvezi in pri tem dosega izjemne komične in satirične učinke. Prevod France Klopčič. Radijska priredba in režija Janez Povše. Produkcija »Radijski oder - 1978«. Ponovitev.

V soboto, 9. junija ob 18. uri: igrali so jih v Narodnem domu. Dennerly Adolphe in Malliam »MARIJANA«. Ob 80-letnici ustanovitve tržaškega »Dramatičnega društva« ponujamo ta mesec kot zadnjo igro iz tega sklopa »slike iz narodnega življenja v 5 dejanjih« — »Marijana«. Krstna uprizoritev te takratne dramoletske uspešnice je bila 10. marca 1873 v Ljubljani, v Narodnem domu pri Sv. Ivanu v Trstu pa so jo v režiji Jaka Štoker prvič igrali 29. novembra 1903. Režija Adrijan Rustja. Produkcija »Slovensko stalno gledališče v Trstu«.

Od ponedeljka, 11. junija do petka, 22. junija (ponedeljek, sredo, petek ob 14.10): roman v nadaljevanjih (dramatiziran roman). Archibald Joseph Cronin »ANGELI NOČI«. Ponovitev znanega dela angleškega pisatelja, avtorja znamenitih del kot sta na priliko »Zvezde nas gledajo« in »Mestece«. Dramatizacija Marjana Prepeluh. Produkcija »Radijski oder - 1978«.

V torek, 12. junija ob 18. uri: pod starozaveznimi šotari. Alojz Rebula »SAVLOV DEMON«. Enajsta in zadnja zgodba iz tematskega sklopa radijskih iger, ki jih je tržaški pisatelj Alojz Rebula postavil pod tako imenovane »starozavezne šotore«. Režija Mirko Mahnič. Produkcija »Radijski oder«.

V soboto, 16. junija ob 18. uri: slovenski ljudski Olimp. Mirko Mahnič »LEGENDE O JEZUSU«. Iz bogate zakladnice slovenskih ljudskih pesmi in legend je avtor izbral nove pesniške motive, ki pripovedujejo o Jezusu Kristusu. Zadnja zgodba. Režija Mirko Mahnič. Produkcija »Radijski oder«.

V torek, 20. junija ob 18. uri: odpustni grehi. Platon »SIMPOSION«. Niz devetih »odpustnih grehov«, ki smo ga pred devetimi meseci pričeli z Lukianovimi »Pomenki bogov«, sklepamo z delom »Simposion...«, ki ga je dramati- zator in urednik tega niza Jože Rode povzel po Platonu. V delu, ki ga je prevedel Anton Sovrè, nastopa vrsta takratnih zvezdnikov, od Sokratesa do Aristofanesa, od Faidrosa pa do Alkibiadesa. Ta vesela družina umetnikov in državnikov se zbere na imenitnem popivanju in razpravlja... Režija Marko Sosič. Produkcija »Radio Trst A«.

V soboto, 23. junija ob 18. uri: komorna igra. George Bernard Shaw »SERENADA«. Manj znano in krajše delo angleško-irskega dramatika in gledališkega kritika. Njegova dela so danes boli zanimiva kot gledališki kuriozum, saj so v izpeljavi in v gradnji dejanja dokaj ohlapna. Prevod Svetko Skok. Režija Mirč Kragelj. Produkcija »Radijski oder«.

Od ponedeljka, 25. junija do petka, 29. junija (ponedeljek, sredo, petek ob 14.10): roman v nadaljevanjih (dramatiziran roman). Damir Feigel »TRI HUMORESKE«. Tri zgodbe (Detektiv Belin, Ljudski glas - božji glas, Novi serum) primorskega humorista Damira Feigla v dramatizaciji Adrijana Rustje. Produkcija »Radijski oder - 1974«. Ponovitev.

V torek, 26. junija ob 18. uri: izvirna radijska igra. Zora Tavčar »SKRIVALNICA«. Najnovejša slušna igra tržaške avtorice, na meji med napetim thrillinom in človeškim vsakdanom njegovih protagonistov. Produkcija »Radijski oder«.

V soboto, 30. junija ob 18. uri: »HEJ, TOVARIŠI! - PARTIZANSKI MITING ŠT. 3«. Za sklep letošnje sezone radijskih iger je dramsko uredništvo uvrstilo v svoj drevisnji spored tretji partizanski miting iz radijske nianzanke »Hej, tovariši!«, ki se bo v treh večerih nadaljeval še prihodnjo sezono. Vsa besedila zbrana v mitingu so avtentična. Poiskal in uredil jih je Adrijan Rustja, ki je nanizanko tudi režiral. Produkcija »Slovensko stalno gledališče v Trstu«.

Slike, ki niso le spomin

Dvoje razglednic na isto temo. Nekoč je Kanal segal do Sv. Antona Novega. Da so barke s tako visokimi jambori privezane prav do konca Kanala, ni nič čudnega: današnjih mostov ni bilo, tisti na Trgu Ponterosso (Slovensci so pravili mostu in trgu Rusi most, kar pa je šlo, žal, že skoraj v pozabo), ki ga vidimo na drugi razglednici, pa se je občasno odpiral

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal	Drugi kanal
10.00 Teletideo	10.00 Teletideo
12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti	12.00 Che fai mangi? - Oddaja o pre-
12.05 Pronto... Raffaella? - opoldan-	12.00 Dnevnik 2 ob 13. uri
ski spored z R. Carrà	13.30 Evropska volilna tribuna
13.25 Vremenske razmere	
13.30 Dnevnik	
14.00 Pronto... Raffaella? zadnji poziv	
15.00 Kulturne zanimivosti	
15.30 Sola in vzgoja	
16.00 Cartoni magici	
16.50 Dnes v parlamentu	
17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti	
17.05 Forte fortissimo TV top	
18.30 Il gran teatro del West - TV	
film	
19.00 Italia sera - dogodki in osebnosti	
19.40 Almanah in vremenske razmere	
20.00 Dnevnik	
20.30 Serata d'onore - predstavlja Pip-	
po Baudo	
22.05 Evropska volilna tribuna	
22.55 Dnevnik	
23.05 Marco Spada o la figlia del ban-	
dito - balet	
0.10 Dnevnik in vremenske razmere	

13.35 La dinastia del potere - po ro-	
manu Anthonyja Trollopa	
14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti	
14.35 - 15.45 Tandem	
15.45 67. Giro d'Italia	
17.00 Vediamoci sul due - kronike,	
glasba	
17.35 Iz parlamenta	
18.30 Sportna poročila	
18.40 Le strade di San Francisco -	
TV film	
19.45 Dnevnik	
20.30 Louisiana - nadaljevanka	
22.00 Dnevnik 2 - večerne vesti	
22.10 Abboccaperta	
23.10 Fortezze vuote - dok. film	
24.00 Srečanje s kinematografijo	
0.05 Dnevnik 2 - zadnje vesti	

Tretji kanal

11.45 Teletideo	
16.40 La tecnologia nell'industria mec-	
canica	
17.00 Lo sceicco - film	
18.25 L'orrecchiocchio - glasbena od-	
daja	
19.00 Dnevnik 3	
19.35 Kdo je oče?	
20.05 Le radici dell'uomo - šola in	
vzgoja	
20.30 Suor Angelica - drama	
21.25 Dnevnik 3	
22.00 Puccini - 3. nadaljevanje	
23.00 Discoinverno '84	

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana	Koper
15.55 - 23.50 Teletekst	14.00 Odprta meja
15.10 Poročila	
16.15 Ljubljana: SP v kegljanju	
17.50 Modro poletje	
18.25 Obzornik ljubljanskega območja	
18.40 Človek na Krasu - izobraževalna	
oddaja	
19.10 Risanke	
19.26 Zrno do zrna	
19.30 Dnevnik 1	
20.00 Modrost telesa - dok. serija	
20.55 Ne prezrite	
22.10 Ura z Agatho Christie	
22.05 Dnevnik 2	
22.20 Tretji ključ - jugoslovanski film	

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5
8.30 Buongiorno Italia
9.00 Una vita da vivere - nadalj.
10.00 Aktualnosti
10.30 Alice - TV film
11.00 Rubrike
11.40 Help! - glasbena igra
12.15 Bis - vodi Mike Bongiorno
12.45 Il pranzo è servito - vodi
Corrado
13.25 Sentieri - nadaljevanka
14.25 General Hospital - TV film
15.25 Una vita da vivere - nadalj.
16.50 Hazzard - TV film
18.00 L'albero delle mele - TV film
18.30 Popcorn - glasbeni spektakel
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Zig zag - kviz
20.25 La luna nel pozzo - predstavlja
Domenico Modugno
22.25 Prima pagina speciale Europa
23.35 Sport
0.25 La tragedia del Bounty - film

RETEQUATTRO
9.30 Chico - TV film
10.00 I giorni di Bryan - TV film
11.00 Nuova vita - film
12.30 Risanke
13.30 Fiore selvaggio - TV novela
14.15 Magia - TV novela
15.00 Sfida senza paura - film
16.50 Sport
17.50 La famiglia Bradford - TV film
18.50 Marron Glacé - TV novela
19.30 M'ama non m'ama - nagradna
igra
20.25 Dynasty - TV film
21.30 Fascination - show
23.30 Sport
24.00 Amore piombo e furore - film

ITALIA 1
8.30 La grande vallata - TV film
9.30 Cerasella - filmska komedija
11.30 Maude - TV film
12.00 Gli eroi di Hogan - TV film
12.30 Lucy show - TV film
13.00 Bim bum bam
Risanke
14.00 Devlin & Devlin - TV film
15.00 Agenzia Rockford - TV film
16.00 Bim bum bam
Risanke
Vita da strega - TV film

17.30 Una famiglia americana - TV
film
18.30 Ralphsupermaxieroe - TV film
19.50 I Puffi - risanke
20.25 La macchina nera - film
22.30 I magnifici sette cavalciano anco-
ra - film
0.30 Giorni giovani a Manhattan
filmska komedija

TELEPADOVA

13.00 Risanke
14.00 Mama Linda - TV film
15.00 Gli emigranti - nadaljevanka
16.00 Peyton place - TV film
17.00 Risanke
19.00 Sam, ragazzo del West - risanke
19.30 Anche i ricchi piangono - TV
film
20.20 Tre tigri contro tre tigri - film
22.00 Charlie's Angels - TV film
23.00 Hawaii squadra cinque zero -
TV film
24.00 L'uomo ombra - film

TRIVENETA

8.30 TV film
9.30 Il re del quartiere - TV film
10.00 Monitor
12.30 Horoskop
12.45 Affari di cuore - TV film
13.30 Risanke
16.00 Filmski program
16.30 TV film
17.30 Risanke ob 18.30
18.30 Rumpole - TV film
19.30 Glasbena srečanja
20.30 Film
22.00 QP Coupon
1.00 Horoskop
1.15 Film

TELEFRIULI

15.00 Cara a cara - TV film
16.30 Perdonami se ho peccato - film
18.00 Risanke
19.00 Cara a cara - TV film
20.25 Mariana, il diritto di nascere -
TV film
21.30 Ciao Eva
22.30 L'ora di Hitchcock - TV film
23.30 Il vizio di famiglia - film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; (7.40) Pravljica; 8.10 - 13.00 Dopoldanski zbornik: Na goriškem valu - (8.40) Glasbeni potpuri - 10.10 S koncertnega in o-pernega repertoarja - (11.30) Belež-ka - 12.00 Niti življenja - (12.15) Glas-beni potpuri; 13.20 Dogodki in pro-blemi; 14.10 - 17.00 Radijsko popol-dne; Roman v nadaljevanjih: Božin Pavlovski: »West Aust« - (14.40) Od ekrana do ekrana - (16.00) Trim za vsakogar - (16.30) Glasbene raznoli-kosti; 17.10 Mi in glasba: Mladi iz-vajalci; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Nabožna glasba.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jut-ro; Jutranji koledar; 6.15 Vremen-ska napoved, cestne razmere, EP; Objave, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Da-nes na valu Radia Koper; 13.00 - 15.00 Mladinska oddaja; Objave, EP; 14.00 Novosti naše diskoteke; Objave, EP; 14.40 Zanimivosti; Pesem tedna Ra-dia Koper; 15.00 Dnes z nami; 15.15 EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; Objave, EP; 17.00 Pogovor o...; 17.33 Glasbene aktualnosti; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Do-ber dan; 9.00 Štiri četrtine; 9.15 E-dig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Povečka tedna; 10.05 Vprašaj-te stilista; 10.35 Vrtljak; 11.30 Na prvi strani; 11.45 Plesna glasba; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Dnes se go-vo; 14.30 Glasbeno popoldne; 14.35 Povečka tedna; 14.45 La vera Ro-magna; 15.00 O kulturni umetnosti; 18.00 Beseda in glasba; 18.45 Orke-stralna glasba; 20.00 Zaključek spo-reda.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja od-daja; 9.00 Radio tudi mi; 10.30 Pool sportivo; 11.00 Odprti prostor; 11.10 Radijska priredba; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.30 Karavana; 14.30 Šola in vzgoja; 15.03 Sport; 17.00 Evrop-ska volilna tribuna; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Svet motorjev; 19.25 Verska oddaja; 19.30 Na naših trgih; 20.30 Il cabaliere; 21.00 Simfonična glasba; 22.50 Dnes v parlamentu; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Ju-tranja oddaja; 8.00 Šola in vzgoja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Radijska priredba; 9.10 Tanto è un gio-co; 10.30 Radiodue 3131; 12.10 De-želni program; 12.45 Discogame; 15.00 Radiotabloid; 16.35 Glasba in spek-takel; 18.32 Robert Schumann; 19.57 Srečanje z melodramo; 21.00 Jazz; 21.30 Radiodue 3131 - nočni program.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 6.00 Prometne informacije; 6.35 Vremenska napo-ved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.35 Prometne in-formacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; Popotnica pisateljice Berte Golob; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši u-metniki mladim poslušalcem; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervira-no za...; 11.05 Ali poznate...; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Vedri zvoki; 13.00 Dnes do 13.00 - I znaših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Dnes do 13.00 - I znaših krajev - Iz naših sporedov; 13.50 Človek in zdrav-je; 14.05 »Po cestah in poteh«; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdrav-ljajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10 Obvestila in zabavna glasba; 15.25 Minute za EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Obvestila in zabav-na glasba; 16.00 Vrtljak; 17.00 Stu-dio ob 17.00; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela... Pesmi Pavla Ši-vica; 18.15 Gremo v kino; 18.55 Mi-nute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojmo in godemo; 20.00 Zakaj imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomoršča-kih - glasba; 22.15 Informativna odda-ja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje.

Srečali sta se šoli Perco in Trinko

V Ločniku prijateljski miting furlanske in slovenske mladine

»Na pobudo profsorskega sveta smo se odločili, da priredimo današnje srečanje in to predvsem z željo, da bi se med nami bolje spoznali, da bi odpravili vse tiste pregrade, ki so bile svoj čas, še posebno med fašizmom, tako visoke in da v skupnem prizadevanju pokažemo eden drugemu naše kulturno bogastvo.« Tako je med drugim dejal ravnatelj nižje srednje šole Perco iz Ločnika Erardo Sgubin, za dobrodošlico dijakom in profesorjem slovenske nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice, ki so prišli na obisk.

V svojem pozdravnem nagovoru je ravnatelj ločniške šole nadalje ugovarjal, da bi ta naloga pripadala v prvi vrsti politikom, toda tudi šola lahko prispeva k boljšemu medsebojnemu spoznavanju furlanskega in slovenskega kulturnega bogastva.

Potem ko je profesorica šole ravnatelj govor prevedla v slovenščino, se je za topele sprejem zahvalila ravnateljica naše nižje srednje šole Rozalija Lojk, ki je podčrtala, da je mladino treba vzgajati v duhu medsebojnega spoštovanja, brez vsakršnih ideoloških pregrad. Obenem je ugovarjala, da le znanje jezika sosedja prispeva, da bolje spoznaš tudi njegovo kulturno dediščino. Srečanju je prisostvoval tudi pokrajinski odbornik za šolstvo Mirko Špacapan.

Miting prijateljstva med furlansko in slovensko mladino, kot so uradno imenovali včerajšnje srečanje, je torej dokaz, da z dobro voljo in medsebojnim spoštovanjem se da marsikaj graditi na tem narodnostno mešanem območju.

Glavni del srečanja je bil namenjen kulturi. Dijaki obeh šol so namreč z recitacijami, petjem in folklornimi prikazali bogato kulturno dediščino, tako furlanskega, kakor slovenskega naroda. Najprej so nastopili recitatorji, ki so s pomočjo diapozitivov pri-

kazali nekaj najznamenitejših zgodovinskih krajev naše dežele. Slovenski dijaki pa so v besedi in petju potrdili veličino naših največjih literarnih osebnosti. Za zaključek pa sta mladinski folklorni skupini iz Ločnika in Slovenca prikazali splet furlanskih plesov.

Nekateri dijaki obeh šol so se pomerili v slikarskem ex-tempore in dela so kasneje tudi razstavili.

Na sliki: dijaki med slikarskim ex tempore.

Pokrajinsko vodstvo KD o manjšinski problematiki

Teorija o zgodovinski in ekonomski stvarnosti

Vse kaže, da se je v krogih goriške krščanske demokracije v zadnjem času izoblikovalo novo stališče glede manjšinske problematike, zlasti pa še do vprašanja enakopravnosti slovenščine v javnosti, kar še ne pomeni bilingvizma. Oblikovalec in pravzaprav tudi nositelj nove teorije je pokrajinski tajnik stranke Alberto Tomat, ki je tudi pokrajinski svetovalec in je imel možnost to novo teorijo tudi že pojasniti na zadnji seji pokrajinskega sveta.

»Zakonski osnutek KD ne predvideva uvedbe bilingvizma, ker bi taka rešitev ne bila primerna zgodovinski in gospodarski stvarnosti teh krajev. Priznava pa slovenski narodnostni skupnosti široko možnost rasti na kulturnem in socialnem področju, preko priznanja največje svobode v šolstvu (z ojačitvijo in izpolnitvijo šolskih ustanov), na področju delovanja kulturnih, športnih in gospodarskih ustanov.«

Tako je torej stališče goriškega vodstva KD, kakor izhaja iz kratkega tiskovnega poročila o zasedanju, ki je

bilo v glavnem posvečeno manjšinski problematiki. Podobne izjave (in utemeljitve), je Tomat dal že na zadnji seji pokrajinskega sveta in zatorej v bistvu niti niso novost.

Na sestanku pokrajinskega vodstva so vzeli v pretres, poleg zakonskega osnutka KD, tudi osnutke zaščitnega zakona, ki so jih predložile druge stranke, kakor tudi osnutek zakona za zaščito jezikovnih manjšin in o vrednotenju njihovih jezikov in kulture. V to skupino spadajo tudi Furlani. Za ohranitev in rast furlanske kulture in jezika, bi morali furlanščino poučevati v obvezni šoli. Tako menijo v pokrajinskem vodstvu KD, kjer pa do slovenske problematike v zadnjem času sprejemajo dokaj toga stališča. Novo vodstvo, nova pamet, bi lahko rekli. Pri vsej zadevi je vendarle pozitivna ena stvar: prejšnja leta smo bili vajeni poslušati sklicevanje, da je pač vse odvisno od Rima in v pristojnosti parlamenta, vendarle pa prihaja na dan, kakšne so, mimo načelnih stališč, pozicije strank na krajevni ravni.

Že v prihodnjih dneh na vrsti podražitev bencina proste cone

Namesto 645 bomo za liter super bencina plačali 705 lir

Že v prihodnjih dneh bo bencin proste cone dražji za 60 lir pri litru. Namesto dosedanjih 645 lir bomo pri črpalci morali plačati za liter super goriva 705 lir, za liter navadnega pa 655 (595). Po skoraj dveh letih se je te dni vendarle zaključil postopek in je bilo doseženo soglasje finančnega ministrstva in ministrstva za industrijo.

Zadevni dekret je bil podpisan konec prejšnjega tedna, vendar bo začel veljati šele po objavi v Uradnem listu. Povišek bo šel v celoti v korist Goriškega sklada. Razpoložljivost sklada se bo tako znatno povečala, vendar šele v prihodnjem letu. Na skladu bo predvidoma za nekaj nad eno milijardo lir več sredstev, medtem ko bodo posledice poviška za tekoče poslovanje bolj skromne. Upoštevati je treba, da je bila več kakor polovica letošnjega kontingenta goriva že razprodana oziroma prevzeta, saj se nagibamo v drugo polovico leta. Iztržek bo zatorej po približnih ocenah znašal okrog 300 do 400 milijonov lir.

Tudi črni bor (bolj znan kot avstrijski bor), ki je postal nekakšen simbol naše kraške pokrajine, čeprav so ga pričeli saditi šele v drugi polovici prejšnjega stoletja in je torej tuja, umetno prinesena drevesna vrsta, ni več tako odporen, kakor še pred leti. Najbrž so za to krivi spremenjeni klimatski pogoji, ni mogoče pa izključiti vloge večje onesnaženosti ozračja. Poleg gosenice borovega prelca — ob tem je treba povedati, da je ogenj še zmeraj glavni sovražnik kraških in še posebej borovih gozdov — v zadnjih letih napada borovce tudi neka plesen. Posledice so v tem, da se drevesa postopoma sušijo. Menda pojav na splošno gledano še ni dosegel zaskrbljujočega obsega in zadeva zaenkrat manjši odstotek (izpod 5 odstotkov) odraslih dreves. To pa je, po mnenju ki smo ga slišali od funkcionarjev deželne gozdne uprave, v mejah naravnega odmiranja, oziroma obnavljanja dreves. Na posameznih področjih pa je pojav dosti bolj obsežen, zlasti tam, kjer je pred leti podrast opustošil ogenj. Menda je pojav plesni v vzročni zvezi prav s pustošenjem ognja. Poškodovana skorja naj bi olajšala naselitev nekaterih vrst zajedalcev, ki so istočasno prenašalci trosov plesni. Pojav odmiranja borovih dreves je zelo opazen na pobočju nad Zgornjimi Gabrji, kjer sicer prevladuje mešani gozd. Na pol suhih borovih

Poleg gosenic uničuje borovce še neka plesen

Pojav zaenkrat ni zaskrbljujoč, pravijo na gozdni upravi

dreves je tu kar precej več kakor pet odstotkov. Ob tem je treba ugotoviti, da na tem področju že dolgo ni bilo gozdnih požarov. Razloge bo treba zato najbrž iskati drugje, v spremenjenih klimatskih pogojih in najbolj verjetno, v večji onesnaženosti zraka.

Komemoracija ob 12. obletnici atentata pri Petovljah

Pri Petovljah je bila včeraj dopoldne komemorativna slovesnost s polaganjem vencov ob 12. obletnici atentata, v katerem so izgubili življenje trije pripadniki karabinjerskega zbora. Slovesnosti so se udeležili najvišji predstavniki civilnih in vojaških oblasti ter župani občin Gradišče, Zagraj in Sovodnje, ter sorodniki padlih karabinjerjev.

Poimenovanje šole v Pevmi

V Pevmi bodo imeli v nedeljo slovesnost poimenovanja domače osnovne šole po literatu in župniku Jožetu Abramcu. Slovesnost se bo pričela na šolskem dvorišču ob 10.30. Učenci in učitelji se že več časa pripravljajo na to slovesnost. Ob tej priliki bodo izdali tudi lično brošuro v kateri bo precej zgodovinskih podatkov. Učenci bodo nastopili z recitalom izbranih Abramovih del.

Novi semaforji na križišču pri Štandrežu

Križišče pokrajinske in državne ceste med Štandrežem in Sovodnjami bodo v kratkem opremili z novim sistemom semaforjev. Sedanja ureditev je začasna, zanjo pa sta poskrbeli goriška pokrajina in občina. Po namestitvi semaforjev na tem križišču ni bilo več hudih prometnih nesreč.

prireditve

Drevi ob 21. uri bo na sedežu fotografskega krožka (Ul. Santa Chiara 15) Marko Mosetti predstavil prelivajoče se diapozitive o gledališču. Mosetti, ki se kot amater udeležuje pri gorškem Piccolo Teatro, se je tudi kot fotograf specializiral predvsem v gledališki tematiki.

razna obvestila

Občinska uprava v Doberdolu sporoča, da je, z ozirom na to, da je bil rok za predstavitev davčnih prijav prenehan na 8. junija, urnik za sprejemanje prijav takole spremenjen: do vključno 5. junija med urnikom poslovanja občinskih uradov; 6. in 7. junija od 8. do 13. ure; 8. junija od 8. do 13. ure in od 16. do 19. ure.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Le porno viziose«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00—22.00 »Fratelli della notte«.
VERDI 18.00—22.00 »48 ore«.

Tržič

EXCELSIOR 18.00 — 22.00 »Gorky Park«.
PRINCIPE 18.00—22.00 »Cento giorni a Palermo«.
COMUNALE Zaprt.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 — 20.30 »Tootsie«.
SVOBODA 18.30 »S.P.U.K.« in ob 21.00 »Cimerke«.
DESKLE 19.30 »Balkan express«.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo, Ul. E. Toti, tel. 72701.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine, Trg S. Francesco 4, tel. 84124.

POGREBI:

ob 11. uri Justina Kovačič por. Bressan iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 12.30 Benito Natoli iz splošne bolnišnice v stolnici in na pokopališču v Ločniku.

Potrdila o oprostitvi »ticketa« veljajo samo do 17. junija

Pogosto spreminjanje predpisov, po drugi strani pa pomanjkljivo delovanje administrativne službe pri Krajevni zdravstveni enoti povzročata v zadnjem času veliko napetosti, negotovanja in tudi slabe krvi. V ospredju je kajpak vprašanje potrdil o oprostitvi plačevanja soudeležbe (ticketa) za zdravljenje nekaterih storitev javne zdravstvene službe.

Dosedanja potrdila so bila veljavna do 31. maja, v pričakovanju novih in točnih navodil pa v pristojnih uradih KZE izdajajo nova potrdila z veljavnostjo samo do 17. junija. Zadeva je torej zelo nejasna in zapletena, nihče pa ne informira občanov, kako naj se ravna, ugotavlja v posebnem tiskovnem poročilu sindikat FISOS CISL. V istem dokumentu opozarja naj občani, razen v nujnih primerih, ne zaprosijo za podaljšanje potrdil o oprostitvi plačevanja soudeležbe in naj počakajo nekaj tednov. Tako se bodo izognili dolгим in nepotrebnim vrstam, spornim itd.

Sergio Turone o političnih škandalih

V okviru volilne kampanje za evropske volitve so goriški radikalci povabili v svojo sredo Sergia Turoneja, univerzitetnega profesorja, sicer dol-

goletnega sodelavca nekaterih najbolj znanih revij in časopisov (Panorama Oggi, Il Messaggero), ki je spregovoril o svojem knjižnem delu »Corrotti e corruttori dall'unità d'Italia alla P2«. Knjiga je dvignila precej prahu, saj jo je pred poldrugim mesecem sodnik iz Vareseja dal zapleniti, potem ko je odvetnik pripadnika lože P2 Ortolani to zahteval zaradi obrekovanja (od avtorja dela in žaložniške hiše pa je zahteval 17 milijard odškodnine).

Knjiga, ki so jo po tem dogodku ponatisnili in obogatili z nekaterimi novimi podatki, govori o vlogi podkupovanja v italijanskem vladnem sistemu že od časa zedinjenja do današnjih dni. Turone, ki je sicer proevalec sindikalnega gibanja v Italiji, je nanizal vrsto škandalov, ki so se vrstili kot na tekočem traku in dokazal, kakšen pomen imajo sredstva javnega obveščanja pri razkrinkanju teh škandalov.

Sladkor proste cone

Goriška trgovinska zbornica obvešča, da se danes pričena razdeljevanje kontingenta sladkorja po znani ceni za obdobje junij - julij. Upravičenci prejmejo po tri kilograme sladkorja, ob tem morajo izročiti odrezek štev. 69 (upravičenci iz občin Gorica in Sovodnje) in štev. 72 upravičenci iz drugih občin v pokrajini.

Tožilec zahteval obsodbo tudi za osumljena odvetnika

Več kot 4 leta zapora za glavnega obtoženca

Proces proti 63-letnemu Vincenzu Di Rosi zaradi cele vrste kaznivih dejanj, v katerem sta soobtožena tudi odvetnika Eno Pascoli in Aleardo Ginaldi, se bo predvidoma zaključil v ponedeljek, 4. junija. V sredo je bila na vrsti druga obravnava, ki se je zavlekla do večera, toda kljub temu niso še uspeli zaključiti s posegi vseh zagovornikov. Za Di Roso, ki je obtožen zaradi nasilja, povzročitve poškodb, ugrabitve, posesti orožja in še drugih malenkosti, je glavni tožilec Giulia Pavese zahtevala 4 leta in 5 mesecev zapora ter milijon 150 tisoč lir globe. Za oba obtožena odvetnika, ki naj bi na kazniv način pomagala obtožencu, je dr. Pavese zahteval po pet mesecev zapora. Zagovorniki obeh obtoženih odvetnikov so zahtevali oprostitev, medtem ko bosta branilca Di Rose na vrsti šele na prihodnji obravnavi.

Zaradi raznovrstnih manjših kaznivih dejanj je bilo včeraj precej obravnav na preturi. Po hitrem postopku je pretor obsodil na 4 mesece in 5 dni zapore pogojno ter na plačilo 100 tisoč lir globe 45-letnega Sergia Obersnela iz Gorice, Ul. Pola 17. Obersnela so aretirali v soboto zvečer okrog 21.30 v baru Torino na Korzu, kjer je baje nadlegoval klientele. Poseg agentov ga ni posebno razveselil, tako da jih je ozmerjal s »fašisti« in še marsikatero kosmato. Ploeg tega je imel pri sebi lovski nož, tako da ga je vse skupaj stalo ob-

tožbo zaradi žalitve javnih funkcionarjev in nedovoljene posesti orožja. Pretor je ob upoštevanju okoliščin in obtoženčeve osebnosti (čeprav ima za seboj nekaj podobnih dejanj, je morda za koga nadležen, ni pa družbeno nevaren) izrekel zmerno obsodbo in odredil njegovo izpustitev na prostost.

Gostovanje gledališča Italijanov iz Izole

V nedeljo bo v deželnem avditoriju v Ul. Roma gostovala gledališka skupina samoupravne kulturne skupnosti Italijanov iz Izole. Gledališčniki italijanske narodnostne skupnosti v Istri bodo predstavili narečno igro »E allora, sto picio?« Igro je pripravila in režirala Lucia Scher, z njo pa sodeluje še kakih dvajset igralcev in drugih članov gledališkega ansambla. Igra, ki jo bodo uprizorili v Gorici na zabaven način prikazuje življenje italijanske družine v Istri.

Gledališčniki iz Izole bodo obiskali Gorico na povabilo amaterskega odra »Piccolo Tespi« iz Stražice, ki bo septembra vrnil obisk v Izoli. Predstava se bo pričela ob 16. uri. Vstop je prost.

● Goriška sekcija Svetovnega sklada za varstvo narave (WWF) ima sedež v Ul. Orzoni 58.

Ob nastopu velikega ameriškega pevcu v veronski Areni

Bob Dylan še vedno simbol

DUŠAN JELINČIČ

Veronska Arena je pred dnevi doživela »zgodovinski trenutek« nastopa velikega mita bivše mlade generacije velikih utvar in velikih sprememb. Boba Dylana, ter še enkrat dokazala, da zgodovinski trenutki, pa tudi, ne obstajajo, oz. obstajajo samo za tiste, ki jih še potrebujejo in niso sposobni premostiti »heroičnih« obdobj svojega osebnega in širše vzeto kolektivnega življenja. Velike utvare šestdesetih let, katerih veliki medija je bil prav Bob Dylan, so še vedno samo utvare, spremembe (ki jih je prav gotovo bilo mnogo) pa je že zdavnaj požrl čas. Bob Dylan pa je znal (govorim le o letih šestdeset) čisto vsa mladinska, socialna in pa vsa druga nezadovoljstva spraviti na papir. Glede na to pa, da so bila to pač ključna leta velikih socialnih premikov (vsaj v Ameriki, kjer je Dylan pel — torej opravljal svoje »socialno poslanstvo«), so pač zahtevala mnogo ustvarjalnosti na vseh področjih, Dylan pa je znal »naskočiti« tisto področje, ki mu je dalo največjo popularnost: petje. Takrat so se porajali Vietnam, boji za enakopravnost črncev, kubanska kriza, študentski boji, svetovni gospodarski »boom«, za katerega so bili ljudje psihološko preveč labilni, da bi ga znali zrelo sprejeti, in še bi lahko naštevali. Vse to pa je znal Bob Dylan spremeniti v pesem ter v zvoke svoje kitare, nato pa je vse skupaj prenesel pred mikrofona in večtisočglavo publiko. Podobno je delal v New Yorku, v Tokiu, v Stockholmu in v... Veroni.

Ta uvod je bil nujen za predstavitev prvega »italijanskega« koncerta Boba Dylana nekega kislega veronskega večera, pač deževnega in mrzlega. Veronska Arena je bila prenapršana ljudi iz vseh koncev in krajev Italije. Vendar pa to niso bili tisti najmlajši, ki jim glasbena industrija posveča največ pozornosti, to so bili v glavnem tridesetletniki, pač umirjeni v svojih reakcijah, ki so na koncertu Dylana najprej sprejeli kot pevca, vsaj ko je pel zanj neprikladne, neverjetno »električne« pesmi, nato pa kot spomin, ko je samo z akustično kitaro zapel pesmi, ki so postale že pojem in simbol vseh gibanj za enakost ljudi po vsem svetu.

Po skoraj dveh urah povprečnega rocka velikega lisjaka svetovne glasbe Carlosa Santane in njegove številne skupine, ki pa je vseeno žel od obravnavanja publike zaradi svojega ritma in dolgih solističnih izvajanj na električno kitaro samega Carlosa, se je zelo nemitično prikazal ...on, Dylan. Skoraj nevidno je stopil na oder skupno s člani svojega ansambla ter začel takoj peti. Na glavi je imel star (in verjetno nekoliko zamaščen) bel kovbojski klobuk, na sebi pa usnjen jopič ter enostavne jeanske (kaj se bogovi v nebesih tako oblačijo?).

Dylan je takoj začel s staro pesmijo iz leta 1965 »Highway 61 revisited«, vendar pa jo je tako spremenil in opremil z naključno nametanimi rock zvoki (tudi akustika ni bila prav najboljša) svoje »bande«, da je ni bilo skoraj spoznati. Tudi pri drugi pesmi

večera »Jockmare«, iz svoje zadnje plošče »Infidels«, se je stvar nekoliko zataknila. Poznalo se je, da niso Dylan in člani njegovega ansambla mnogo vadili skupaj, pa tudi na splošno niso bili, mimo kitarista Micka Taylorja, posebno strokovno podkovani. Rock pesmi so si sledile brez posebnih emocij, tako da je postalo očitno, kaj ljudje od njega pričakujejo. In ko je vzel v roke svojo zvesto akustično kitaro in orglice ter zapel svoje stare, a večno nove pesmi (»It's all right, ma«, »Don't think twice, it's all right«, »Girl from the north country« in druge), je bilo očitno, da je to edini sprejemljiv Dylan, pa čeprav si je v želji, da bi se izkazal vedno moderen in vedno nov, nadeval vse mogoče glasbene preobleke, kar se je izkazalo za sicer zelo bistro kamuflažo. Edina izjema je bila pesem »Just a rolling stone«, ki pa je bila izrazito rock pesem že ob svojem nastanku.

Dylan je jetnik svojega »poslanstva«, ki pa se je zaključilo pred približno 20 leti. Zato je edini resnični Dylan tisti, ki ga moramo sprejeti kot spomin, po drugi strani pa je očitno, da si takih spominov želimo, če Dylana še vedno neugnano sprejemamo. Pesem »The times they are a — changin« (Časi se spreminjajo) je v tem oziru emblematica, saj nas ponese v neko situacijo, ki lahko zaživi le kot spomin, ki je več kot dobrodošel, če pomislimo, s kakšnim navdušenjem so jo tisoči v veronski Areni sprejeli.

Potem pa je še »Dylanovo preklestvo«, večna pesem »Blowing in the wind« (Odgovor v vetru), pesem, za katero se je čas ustavil. Zapel jo je

sam s kitaro, (in tu so se prisotni zavedeli, da ni Dylan posebno več kitarist, saj je samo »tolkel« najbolj enostavne akorde), vendar pa mu je s solo-kitarsko podlago pomagal sam Carlos Santana ter resil Dylanovo »čast«. Pesem pa je vseeno dosegla svoj namen, saj je publika po zaključku pesmi za trenutek umolknila, nato pa navdušeno ploskala nekaj mi-

nut. V očarljivem okolju Arene se je prižgalo na stotine in stotine luči sveč, ki so jih prisotni vzeli s seboj, to pa je bil tudi primeren trenutek za zaključek koncerta, da bi se ne izgubila mogočna očarljivost tega enkratnega trenutka. Dovolj je ena pesem, en približek, pa se kot utrinek usujejo padajoče zvezde. Kako labilna je človekova duša...

Bob Dylan na platnici svojega zadnjega albuma »Infidels«

Izšel je pred kratkim pri videmskem založniku Del Biancu Zgodovinski atlas »Furlanija, Trst, Istra«

DRAGO SVOLJŠAK

V založbi Del Bianco editore iz Vidma je letos pomladi izšla knjiga G. G. Corbaneseja »Il Friuli, Trieste e l'Istria« s podnaslovom Od prazgodovine do zatona oglejskega patriarhata. Knjiga velikega formata obsega 435 strani, na katerih je kar 216 preglednih zemljevidov, tabel in razpredelnice.

Že iz te zasnove knjige je razvidno, da delo temelji na vizualni predstavitvi najbolj pomembnih dogajanj v zgodovini Furlanije in sosednjih pokrajin. Je torej pravi historični atlas, ki ga je avtor sestavil vzpodbujen z očitno praznino na tem področju, kot je v predstavitvenem uvodu zapisal furlanski zgodovinar Carlo Guido Mor.

Metodološko se delo opira na načelo »od splošnega k podrobnemu«. S tako metodo je avtor atlasa področje, ki mu je bilo izhodišče, povezal z dogajanjem na Apeninskem polotoku in nemalokrat kar v Evropi in na ta način, včasih tudi tvegano, obšel temeljno klet, to je pretiran lokalizem, ki ponavadi ne odseva pravih kulturnih, zgodovinskih ali etničnih razmerij.

Tako na primer pripelje Langobarde iz Panonije na italjska tla in pokaže njihovo razprostranjenost po Italiji ter njihovo razmerje z bizantinskim ozemljem, zariše razvoj langobardskega vojvodstva v Furlaniji, na treh zemljevidih razprede naseljenost podobo vojvodstva (naselbine po virih, arheološka pričevanja), označi toponi-

me langobardskega izvora (na pr. Brajda, Varda, Fara), zaključuje pa to poglavje s prikazom langobardskih vojaških pohodov. Vsak zemljevid ima ustrezno legendo, zraven pa so še napisana pojasnila in preglednice, ki bralcu kartirane prikaze pomagajo podrobneje umevati.

V knjigi (prvi od dveh načrtovanih) je na začetku pokazano geološko nastajanje obravnavanega področja; v tem delu so posebej poučni kartografski prikazi dvigovanja kopnega iz morja in obsegi poledenitve. Posamezna zgodovinska obdobja pa so za tem obdelana odvisno od obsega pojavnosti ali raziskanosti. Avtor je namreč uporabil pri pisanju te zajetne knjige že znana dejstva, ne da bi pri tem nerazrešene vzele sam razreševal. To vsekakor ni očitek, nasprotno, v takem delu, ki je pravzaprav sinteza dosedanjega znanja, bi znanstvene nedorečenosti ustvarjale le zmedo in atlasu omejevale preglednost. Prav ta in še hitra informacija povrhu pa je temeljna naloga tega dela, tako kot je osnovni namen tega zapisa le opozorilo nanj, ni pa tudi kritična ocena knjige, ki v obravnavo zaobjema tudi obsežne predele slovenskega in hrvaškega etničnega ozemlja (Posočje, Istra, Reka). Prav ta njen preskok iz ozkih furlanskih akvirov ji daje posebno privlačnost, zanimiva in uporabna bo zato tudi za vsakogar, ki ga zgodovinska dogajanja ob naši zahodni etnični meji privlačijo ali zanimajo.

Bogato vsebino plemeniti še nadvse kakovostna grafična oprema: knjige, tako da tudi po tej plati zmore zadovoljiti celo knjižnega sladokusca. Le njen nakup bo za slovenskega bralca z dinarskimi dohodki komajda uresničljiv sen.

»S kom ste sodelovali? Kdo in kdaj se je oglašal pri vas? Kdo so člani OF v vasi?«

Če je spregovoril in začel naštevati imena, so z njim ravnali mileje. Nekateri so klonili iz strahu pred bolečinami in pretepanjem. Toda če so povedali malo, so preiskovalci hoteli zvedeti več in potem še več... Naslednji dan so pričeli nastavljalati pasti, češ »sosed je povedal, da so bili pri vas partizani,« ali »videli so vas, ko ste nesli hrano v taborišče v gozdu.«

Bečan je bil eden izmed tistih, od katerih niso zvedeli ničesar. Ne tepež ne žeja in glad — nič ga ni omeščalo. Grozilo so, da bodo vpričo njega obesili njegovo ženo — toda zaman. Zakrknil se je vase. Tudi če bi ga rezali in žgali, bi trdil svoje — natanko samo tisto, kar si je bil vnaprej zamislil. Tudi ječo je prenašal kot nekaj, kar bo prešlo slej ali prej kot huda bolezen, ki jo prebolis ali te pa vzame.

Z ženo sta se nekajkrat srečala na hodniku, ko so jo peljali k zaslišanju, njega pa nazaj v celico. Vse sta si povedala z očmi. Poznal jo je in vedel, da tudi nje ne bodo omajali. Bila je iz istega testa kot on, težave in muke pa je prenašala še bolje. On se je naslanjal samo nase, ona pa je imela za oporo boga in njegovo pomoč. V tem bednem položaju, v ozačju joka in tarnanja, je ostala ponosna in vzvišena. Zaprla se je v svoj oklep, ki je bil neprediren. Vsak dan je tiho molila k bogu, da bi jo utrdil v odporu in veri. V sanjah je doživljala vizije, ko se svet nasilja poudira in Italijani bežijo iz dežele, majhni, preplašeni, bedni, ker jih stiska velika vojska. V sanjah se je vračala na Sončno brdo, ki je bilo v razkošni svetlobi še lepše. Tu so bili njeni otroci pa vaščani, sorodniki, ki jih je imela rada. Delali so, ljubili so se in bili zadovoljni...

Losanna ni zasliševal bedne množice jetnikov, ki jih je spravilo za zapahe nekaj stavkov potuhnjenih ovaduhov ali celo samo beseda, da so sumljivi. Pač pa se je posvetil Bečanovima.

Ko po vseh rutinskih zasliševanjih nista ničesar priznala in sta celo ovrgla, kar si je izmislil denarja lačni sosed, ki svojih sumniženj ni mogel podpreti z dokazi, so ju predali v obdelavo višjim.

Na srečo je bil Losanna zaposlen z zasledovanjem čete in bojem na gori pa z obdelavo ujetih partizanov. Zato sta imela malo premora med zasliševanji.

Bečan je zabičaval jetnikom: »Ničesar priznati, tajiti vse! Samo v tem je rešitev.«

O tem, kako se je treba ravnati v ječi, ga je podučil sin Frane, kot je bil slišal od komunistov, ko so ga sprejeli v partijo. Ti so imeli izkušnje z žandari stare Jugoslavije in šolo dolgoletnih robij, ki so jih prestali, ne da bi klonili.

Policijska praksa inšpektorja Losanne pa je bila malo drugačna: imel je »carto bianco« — Bečanu jo je pokazal, ko ga je prvič zasliševal. Mahal mu je z belim papirjem pod nosom in govoril:

»Bečan, vi ne priznate ničesar, najbolj zakrknjen zlikovec ste, kar sem jih srečal v življenju, in tudi najbolj nor seveda. Norec ste zato, ker ste se kot dobro stoječ kmet povezali s komunisti. In zdaj se borite za to, da vam bodo, če zmaga boljševizem, vzeli zemljo in vas priklenili na skupni kotel. Zakrknjeni ste zato, ker nam grozite s svojimi sinovi. Ne samo vas, vse Slovence bomo uničili v tej vojni! Pozablajte, da lahko napravim z vami, kar hočem, in da bom to tudi napravil: oba z ženo bosta najbrž visela skupaj s sinovi!«

na knjižni polici

Jože Moškrič:

Rdeče cvetje

Jože Moškrič zagotovo sodi med najpomembnejša delavska peresa pri nas med dvema vojnama, saj je uspešno napisal in uprizoril vrsto dramskih del, ki sodijo med tako imenovano »delavsko, socialno dramatik«, ki ima pri nas globoke in tradicionalne korenine, vendar pa še zdaleč ni ustrezno ovrednotena v naši literaturni zgodovini.

Zato je prav, da je založba Borec v izboru in priredbi Milana Dolgana izdala izbrano Moškričevo dramsko delo pod naslovom »Rdeče cvetje«, v katerem so našla svoje mesto naslednja Moškričeva dramska besedila: Rdeče rože, Borba za kruh, Razkrinkana morala in Dani se.

Moškrič je omenjena štiri dramska dela napisal v razmeroma kratkem času, od 1932. leta do pomladi 1935. leta, ko doseže Moškričeva dramatika z delom Dani se svoj umetniški vrh in zrelost. Čeprav se je Moškrič ukvarjal z dramskim pisanjem tudi kasneje, je pomen natisnjenih štirih dram predvsem v tem, da obravnava vajo takratno sodobno družbo in delavsko gibanje ter delovanje industrijskih podjetij.

Moškričeva dramatika je nedvomno najzrelejši sad naše socialne dramatike med dvema vojnama. Njegova dramska umetnost je zrasla iz delavskega gibanja in industrijskega razvoja pri nas ter jima takrat odpirala nova obzorja. Sicer pa tudi danes, kot takrat, ko je nastala, Moškričeva dramatika preseneča znova s svojo izvirnostjo in svežino tematike, z novimi osvetlitvami in poudarki, z idejno širino in svobodnostjo, z različno karakterizacijo oseb, ki so prava galerija tipov s sijajnim oblađovanjem dramaturške tehnike in z velikim smislom za razreševanje oblikovno-estetskih vprašanj dramske umetnosti. Zato vse natisnjene štiri drame dopolnjujejo druge drugo in še bolj kot celota nedvomno pričajo o velikem Moškričevem talentu.

In končno, vrednost natisa teh štirih Moškričevih odskih besedil je morda tudi v tem, da bo le vzpodbudil kako našo profesionalno gledališče in da bomo tako kdaj le videli Moškričeva dela tudi na velikih profesionalnih odrih, kamor vsekakor zaslužio.

D. Ž.

Junija slikarski ex tempore v Brdih

Društvo severnoprimorskih likovnih umetnikov prireja 8. in 9. junija slikarski ex tempore v Šmartnem v Brdih. Tu ima društvo »slikarsko hišo« (odprli so jo 26. aprila) v kateri je stalna zbirka članov društva, v tej hiši pa bodo gostili tudi udeležence prvega odprtega slikarskega srečanja. Poleg članov društva naj bi se srečanja udeležili tudi slikarji iz obalnega društva, zamejski likovniki, posamezni likovni umetniki iz notranjosti Slovenije, člani skupine Praska in likovni amaterji. Razstava vseh nastalih del bo najprej v sami slikarski hiši, deset najboljših slik pa bo odprlo nov razstavišni prostor društva severnoprimorskih likovnikov v atriju zgradbe kavarovalnice Triglav v Novi Gorici. (t. g.)

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

156.

Spomnil se je na Jožefo, njeno tiho pobožnost, vdanost v življenje in usodo. Njeno mesto v cerkvenih klopih je bilo prazno... pa ne samo njeno. Kdo ve, kako bo ljudi še premetavala vojna in kako jih bo razredčila.

V.

Ne le usodni dan ob požigu vasi, ko je v nekaj urah spuhel v plamenih trud mnogih rodov — tudi dnevi v jetnišnici so bili prava podoba pekla.

Nageteni v vlažne celice, so jetniki čakali na preiskavo in sodbo. Lačni ob kruhu in brozgi, ki so jo imenovali juha, žejni, ker tudi vode niso dobili toliko, kolikor je človek potrebuje, in neprespani, ker ni bilo miru ne podnevi ne ponoči, so počasi izgubljali upanje, da se jim bodo kdaj odprla vrata v prostost. Med temi nesrečniki sta bila tudi Bečan in njegova žena.

Karabinjerji so jih zasliševali rutinsko. Vsak od ujetih je moral najprej prestati mehčanje volje. Skupina mož z bikovkami ga je pretepla in nalila z ricinusom. Vmes je škripal gramofon. Kriki mučenih so v celicah zbujali še večjo grozo.

Tudi vprašanja so bila sprva šablonska: »Ste sodelovali z banditi — da ali ne?« Vsakemu »ne« pa so sledili udarci.

Včeraj v 13. etapi kolesarske dirke po Italiji Visentini le 10" do Moserja

LERICI — Roberto Visentini je osvojil 13. etapo kolesarske dirke po Italiji in se po tej zmagi nevarno približal vodilnemu Francescu Moserju na samih 10" na skupni lestvici.

Po vrsti nezanimivih etap se je torej »giro« včeraj končno razživel. Do zanimivih dogodkov pa je prišlo proti koncu etape, ki je z 269 km tudi najdaljša na tem »giro«. Najprej je poskusil beg Francoz Fignon, ki pa ga je skupina najboljših kaj kmalu ujela.

Enajst km pred ciljem pa je Roberto Visentini silovito potegnil in presenetil vse svoje najnevarnejše tekmece z roza majico Moserjem na čelu. V silovitem tempu je Visentini svojo prednost večal in prispel na cilj z 19" prednosti. Z bonifikacijo 20" pa se je tako nevarno približal Moserju.

Dragocenih 15 sekund pa je Moserju odščitnil tudi Francoz Fignon, ki je bil drugi in 5" je pridobil tudi Argentin (3etrti).

Francesco Moser je torej včeraj

zabeležil hud udarec. Moser pa je moral tudi včeraj sam zadrževati vse napade svojih tekmecev, saj od svojega moštva skoraj nima nikakršne pomoči.

VRSTNI RED 13. ETAPE
(Città di Castello - Leri, 269 km)
1. Roberto Visentini (Italija) 7.27 s poprečno hitrostjo 36,107 km na uro; 2. Fignon (Fr.) po 19"; 3. Pedersen (Nor.); 4. Argentin (It.); 5. Van Der Velde (Niz.); 6. Schepers (Bel.); 7. Moser (It.); 8. Da Silva (Port.); 9. Vandi (It.); 10. Mottet (Fr.) vsi v Fignonovem času. Saronni je bil 21. po 1'35".

SKUPNA LESTVICA
1. Francesco Moser (Italija) 62 ur 16'61"; 2. Visentini (It.) po 10"; 3. Argentin (It.) 24"; 4. Fignon (Fr.) 39"; 5. Lejarreta (Sp.) 1'35"; 6. Van Der Velde (Niz.) po 1'54"; 7. Da Silva (Port.) 2'06"; 8. Breu (Švi.) 2'10"; 9. Beccia (It.) 2'43"; 10. Pannizza (It.) 2'54".

Danes bo 14. etapa Leri - Alessandria (204 km).

Za VN Monte Carla v formuli 1 Alboreto (ferrari) včeraj najhitrejši

MONTE CARLO — Italijan Michele Alboreto na ferrariju je dosegel najboljši čas v prvem dnevu uradnih poskusnih voženj za VN Monte Carla v formuli ena, ki bo pojutrišnjem ob 15.30. Potrdil je tako napovedi, po katerih naj bi se rdeči italijanski bolidi odlično znašli na »mešani« progi kakršna je v Monte Carlu, ki ne dopušča velikih hitrosti in je torej kot nalašč za prožnejše motorje.

Za Alboretom se je uvrstil Warwick na renaultu, vodilni na začetni skupni lestvici Prost pa je tretji.

Drugi dan poskusnih voženj bo jutri.

VRSTNI RED PRVEGA DNE
1. Alboreto (ferrari) 1'23"581; 2. Warwick, (renault) 1'23"726; 3. Prost (mclaren) 1'23"944; 4. Piquet (brabham) 1'24"139; 5. Lauda (mclaren) 1'24"508; 6. Arnoux (ferrari) 1'24"661.

V prijateljski nogometni tekmi v New Yorku »Azzurri« se niso znašli

ZDA — Italija 0:0

ZDA: Brcic, Canter, Durgan, Kapp (od 59. min. Crow), Thompson, Di Bernardo, Parkinson (od 80. min. Glenn), Green (od 65. min. Van Derbeck), Comrie (od 46. min. Fox), Mojers, Perez (od 70. min. Petersen).

ITALIJA: Galli, Bergomi (od 73. min. Collovati), Vierchowod, Tardelli, Baresi (od 60. min. Dossena), Scirea, Fanna, Bagni (od 41. min. Sabato), Giordano (od 46. min. Mancini), Battistini (od 65. min. Massaro), Altobelli.

SODNIK: Dorantes (Mehika). **GLEDALCEV:** 40.000.

NEW YORK — V prijateljski nogometni tekmi v New Yorku proti reprezentanci ZDA se je morala Italija sprijazniti z neodločenim izidom in povzru še brez zadetkov.

Takoj treba povedati, da se »azzurri« nikakor niso znašli na newyor-

Teniško prvenstvo Francije Cancellotti boljši od Živojinovića

PARIZ — V drugem kolu mednarodnega teniškega prvenstva Francije je Italijan Francesco Cancellotti premagal Jugoslavana Ivana Živojinovića s 6:3, 6:1, 2:6, 6:4. V »italijanskem dvoboju« pa je Claudio Panatta odpravil Corrada Barazzuttiја s 7:6, 4:2, nakar je Barazzutti odstopil.

Za presenečenje dneva je poskrbel Čehoslovak Karl Nováček, ki je premagal Argentinca Jose Luisa Clerca z 2:6, 6:2, 6:3, 3:6, 8:6.

● **OD DANES DO NEDELJE** bo v Forliju finalni del italijanskega odbojarskega pokala. V finale so se uvrstile šesterke Paninija, Robe di Kappa (državni prvak), Astiricadonne in Bartolinija.

škem sintetičnem igrišču in poleg tega je skozi vse srečanje deževalo, tako da je bilo dejansko zelo težko obvladovati žogo.

Tako ali drugače pa bi lahko svetovni prvaki pokazali kaj več proti ameriškim nogometašem, ki so sicer navajeni na tak teren in so tudi po trtvovalno igrali, tehnično pa še zastajajo za Italijani.

»Azzurri« so med tekmo sicer imeli nekaj ugodnih priložnosti za zadetke, pa tudi domačini so imeli svoje, tako da je neodločen izid tudi pravilno plačilo za obe reprezentanci.

S tem srečanjem je Italija tudi končala svojo kratko turnejo po Severni Ameriki.

● **TEHNIČNI DIREKTOR NAPOLI** Antonio Juliano je včeraj odpotoval v Barcelono, kjer se bo pogajal za prihod Argentinca Maradone v Italijo.

1. jugoslovanska nogometna liga Crveni zvezdi 15. zvezdica

**Komentar
FRANCI BOŽIČ**

Crvena zvezda je novi jugoslovanski nogometni prvak. V sredo je osvojila 15. zvezdico. Crvena zvezda bo torej zastopnik Jugoslavije v pokalu evropskih prvakov, Hajduk bo igral v pokalu pokalnih prvakov, Željezničar, Rijeka in Partizan pa v pokalu UEFA. Čelik se je po enem letu spet vrnil v drugo ligo, Olimpija pa je prvotilgaški status izgubila po 19 letih.

Vse je bilo odločeno v zadnjem kolu, ki pa vendarle ni bilo preveč razburljivo. Crvena zvezda je zlahka remizirala v Sarajevu, lahko pa bi tudi izgubila, kajti tudi Partizan je doma presenetljivo izgubil obe točki z Željezničarjem. Sarajevski Željezničarji so zares pravo presenečenje prvenstva, če bi imelo moštvo trenerja Osima še bolj zveneče ime, kot na primer Crvena zvezda ali Dinamo, potem mu letos najbrž tudi naslov ne bi ušel. Partizana je tokrat pokopal lastni vratar Stojić, po njegovi hudi napaki je namreč Nikić dosegel zmagoviti gol. Igralec tekme pa je bil mladi reprezentant iz Sarajeva Baždarević, ki ga sedaj že lovi Crvena zvezda. V Sarajevu pa je bila promocija prvaka, Sarajevo je z lepim golom Pašića sicer povedlo z 1:0, toda Nikolić in Šestić sta nato preprečila morebitno presenečenje. Pri Crveni zvezdi je bil spet najboljši Nikolić, ki šele pol leta igra v prvi ligi, solidni pa so bili še Ivković, Elsner in Mrkela. Omeniti velja, da se je v Beogradu od aktivnega igranja poslovil dolgoletni reprezentant Partizana Vukotić.

Največ gledalcev je bilo v Zagrebu — 40 tisoč. Privabil jih je oslavljeni Hajduk in pa radovednost gledalcev, če bi se lahko zgodila senzacija: da bi Dinamo izpadel. Kaj takega je bilo seveda mogoče, kajti »veliki« so v jugoslovanski ligi prav zaščiteni. Pri Dinamu se je poslovil kapetan Zajec, ki končno odhaja v tujino.

Rijeka je spet igrala v velikem slogu, Sloboda je doživela pravo katastrofo, kar tri izmed šestih golov pa je dosegel Adriano Segiz iz Ajdovščine. Rečani so dosegli svojo doslej najboljšo uvrstitev, toda gledalci o-

čitno neradi hodijo na reško Kantrido: največjemu uspehu kluba je prisostvovalo le 4 tisoč gledalcev. V Zenici se je Čelik poslovil z zmago nad Vardarjem, šele sedaj postaja jasno, kako pomembna je bila sporna 11-metrovka na tekmi Vardar - Olimpija. Moštvo iz Skopja bi zelo verjetno izpadlo, če ne bi bilo sodniške napake.

Prvi golgeter lige je 18-letni Pančev iz Skopja, dosegel pa je 19 golov. Sledijo: Cerin 16, Halilović 15, Nikić 14, M. Djurovski in Ringov 13 itd. Novi prvotilgaš je že Iskra iz Bugojna, ki ima le nekaj več kot 20 tisoč prebivalcev. Drugi novinec pa bo bržkone znan v nedeljo, ko bosta v Nikšiću igrala vodilna kluba 2. zvezne lige vzhod Sutjeska in Beograd.

Dvajseterica reprezentantov za evropsko prvenstvo se je pod vodstvom selektorja Veselinovića že zbrala v Beogradu, konec tedna pa bodo odpotovali v Lizbono, kjer bodo igrali prijateljsko tekmo s Portugalsko, ki se tudi pripravlja za EP, a ne igra v isti skupini. Po tej tekmi bodo naši reprezentanti vadili v španskem mestu Lalinei, od koder bodo tudi odpotovali v Francijo.

IZIDI 34. IN ZADNJEGA KOLA
Olimpija - Radnički 0:1; Dinamo (Z) - Hajduk 3:1; Partizan - Željezničar 0:1; Sarajevo - C. zvezda 2:2; Dinamo (V) - Osijek 2:2; Rijeka - Sloboda 6:1; Vojvodina - Velež 3:1; Priština - Budućnost 1:0; Čelik - Vardar 4:2.

KONČNA LESTVICA						
C. zvezda	34	17	10	7	52:26	44
Partizan	34	15	12	7	43:25	42
Željezničar	34	15	12	7	52:35	42
Rijeka	34	16	10	8	53:37	42
Hajduk	34	12	15	7	39:22	39
Osijek	34	12	10	12	36:39	34
Radnički	34	15	3	16	40:47	33
Priština	34	15	3	16	36:55	33
Sarajevo	34	11	10	13	53:45	32
Vojvodina	34	11	10	13	39:36	32
Dinamo (V)	34	11	10	13	41:54	32
Dinamo (Z)	34	11	9	14	58:51	31
Velež	34	11	9	14	33:35	31
Budućnost	34	12	7	15	33:37	31
Vardar	34	14	3	17	46:56	31
Sloboda	34	12	7	15	41:53	31
Olimpija	34	10	8	16	29:40	28
Čelik	34	9	6	19	36:66	24

Na avtomobilskem rallyju Akropole Blomqvist pred Mikkolo

ATENE — Šved Stig Blomquist na audi 4 je zmagovalec mednarodnega avtomobilskega rallyja Akropole za svetovno prvenstvo pilotov. V zadnji etapi, ki se je odvijala v noči med sredo in četrtkom, je skupaj s pilotom Cederbergerjem še povečal prednost nad klubskim tovarišem Fincem Mikkolo, ki se je tako uvrstil na končno drugo mesto z več kot tremi minutami zaostanka. Tretji je Finec Alen na lancii. S to zmago je Blomquist prevzel vodstvo na skupni lestvici.

Vrstni red rallyja Akropole

1. Blomquist - Cederberg (Šve. — audi); 2. Mikkola - Hertz (Šve. - Fin. — audi) po 3'07"; 3. Alen - Kivimaki (Fin. — lancia) po 14'11"; 4. Bettega - Cresto (It. — lancia) po 21'59".

Skupna lestvica pilotov

1. Blomquist (Šve.) 63 točk; 2. Alen (Fin.) 60; 3. Mikkola (Fin.) 59; 4. Bettega (It.) 34; 5. Biasion (It.) 31; 6. Rohrl (ZRN) 26.

Skupna lestvica avtov
1. Audi 78 točk; 2. Lancia 70; 3. Renault 36; 4. Toyota 28; 5. Volkswagen 21; 6. Nissan 20; 7. Opel 18; 8. Peugeot 12; 9. Alfa Romeo 9;

● **JOLLYCOLOMBANI - KITLAND** PADOVA in Berloni - Simac sta polfinalna para mladinskega košarkarskega prvenstva, ki se odvija v Građu.

totip

1. — prvi	1	X	2
2. — drugi	X	2	1
3. — prvi	1	X	1
4. — prvi	2	1	X
5. — prvi	X	2	1
6. — prvi	2	1	X

Zrednega občnega zbora SZ Gaja

Na občnem zboru SZ Gaja (posnetek z le-tega na sliki) so sicer ugotovili, da so izpeljali začetni program, težav pa je tudi še veliko

Za kolesarje Mebla iz Nove Gorice Na sporedu nekaj večjih prireditev

V tem mesecu so s svojo aktivnostjo začeli tudi kolesarji Mebla iz Nove Gorice, ki imajo v programu tudi nekaj večjih prireditev.

Prva med temi bo konec junija, ko bodo organizirali tridnevno kolesarsko turo po Istri in Primorskem. Proga, ki bo veljala za rekreativce, bo dolga več kot 400 km. V drugi polovici septembra pa bodo pripravili tradicionalni »Juriš na Lokve«, ki je doslej žel veliko uspeha.

V programih pa imajo tudi priredbo dirke na kronometer na novi Brijunski cesti od Solkana do Brd, ki jo bodo uradno odprli na dan republike, 29. novembra letos.

(Rajmund Kolenc)

● **DANES PONOČI** bosta v Buffalu (New York) dva boksarska dvoboja za naslov svetovnega prvaka. Pomerili se bodo prvak Mancini in izivalec Bramble v lahki kategoriji ter prvak Bumphus in izivalec Hatcher v superlahki kategoriji. Vsi štirje boksaarji so Američani.

Atletika: danes v Veroni Težka preizkušnja za Italijanke

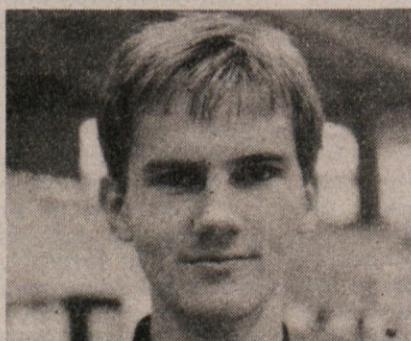
VERONA — Danes bo v Veroni atletski ženski četverboj, na katerem bodo poleg italijanske nastopile še reprezentance Sovjetske zveze, Poljske in Madžarske.

Za italijanske atletinje bo to še kako važna preizkušnja pred olimpijskimi igrami v Los Angelesu, kjer pa ne bo ostalih treh reprezentanc, ki bodo danes zaposlene v Veroni.

● **GAMBA SKLICAL »AZZURRE«**. Alessandro Gamba, zvezni košarkarski trener italijanske reprezentance je sklical »azzurre« v okviru priprav za olimpijske igre v Los Angelesu. Le-ti so: Binelli, Bonamico, Brunamonti, Cagliaris, Costa, Fantin, Fantozzi, Gilardi, Magnifico, Marzorati, Meneghin, Premier, Riva, Sacchetti, Tonut, Vecchiato in Villalta.

danes igra za vas

Andrej Vremec

Andrej Vremec je eden mlajših Jadranovih košarkarjev, ki tudi dokaj dobro obeta. V letošnjem prvenstvu je tudi nekajkrat stopil na igrišče in povsem upravičil zaupanje trenerja. Andrej (letnik 1964) je svoje »košarkarske korake« začel pri Poletu, eno leto je tudi igral pri Kontovelu, v tej sezoni pa je vstopil v Jadranovo člansko moštvo.

Prejšnji teden je Dario Kante pravilno napovedal 10 rezultatov.

totocalcio

Arezzo - Como	X	2
Campobasso - Atalanta	X	2
Cavese - Pescara	X	
Cesena - Padova	1	X 2
Cremone - Palermo	1	X
Lecce - Perugia	1	
Monza - Cagliari	X	
Sambened. - Pistoiese	1	X
Triestina - Catanzaro	1	
Varese - Empoli	X	
Sanremese - Parma	1	X 2
Salernitana - Siena	X	
Cesenatico - Teramo	2	

na košarkarskih igriščih

Prijateljska tekma
Anton Ukmak Koper — Bor
34:51 (24:30)

KOPER: Klabjan 2, Zemljčič, Prodan, Stubelj, Sabadin 2, Butinar 7 (1:3), Vivoda 16, Žiković, Rojc 7 (1:3).

BOR: Civardi, Semen 3 (1:3), Jogan 12, Smotlak 4, Petaros, Kovačič 18 (4:5), Lippolis 10, Dario Kovačič 4 (0:1), Krapež.

V prijateljski košarkarski tekmi so borovci visoko premagali reprezentanco osnovne šole Ukmak iz Kopra. Tekma, ki je trajala le 25 minut, je bila del šolske prireditve. Borovci so imeli nekaj težav le v prvem delu, ko se niso znašli v napadu, kajti Koprčani so branili z ozko cono. V drugem delu je bila Borova premoč očitna in vsi so se lahko izkazali,

predvsem pa Luciano Lippolis in Adriano Kovačič v napadu. (Vanja)

Turnir »Plasmon« - minibasket
Bor B — Servolana 41:33 (18:13)

BOR: Grbec 4, Antonelli 5, Rudež 2, Jelerčič 2, Schiulaz 4, Vodopivec 2, Gregori 4, Bajc 5, Doles 7, Barini 5.

V predzadnjem kolu turnirja »Plasmon« je Bor B gladko in zaslužno premagal Servolano.

»Plavi« so igrali doslej najboljšo tekmo. Vsi so se izkazali in pokazali velik napredek. Borovci so tekmo začeli izredno dobro in prednost stalno večali. Pohvalo zaslužijo vsi, ki so se tudi vpisali med strelce. Največ pa sta pokazala Gregori in Doles, ki sta že večkrat stopila na igrišče za A Borovo ekipo. (Luka)

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000
lir - V SFRJ številka 15.000 din, naročnina za zaseb-
ne mesečno 180.000, letno 1.800.000 din, za orga-
nizacije in podjetja mesečno 250.000, letno 2.500.000
din
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Zira račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st.,
vis. 23 mm) 43.000, Finančni in legalni oglosi
2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi
550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA
18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu.
Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se nara-
čajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul.
Montecchi 6 - tel. 775.275, tix 460270 EST I, iz
vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

1. junija 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Z noži, pretepi, izzivanjem, vandalizmom in krvjo se je končala »tekma stoletja« v večnem mestu Rimu

RIM — Eden mrtev, dva težko ranjena in še kakih 40 lažje ranjenih je obračun iz-
gredov, do katerih je prišlo predsinočnim
takoj po koncu nogometne tekme Roma - Li-
verpool. Na stadionu incidentov ni bilo, tudi
zaradi množičnega posega policije, ki je po-
vsem ločila rimske navijače od angleških. Ko
pa se je tekma končala in je začelo občin-
stvo zapuščati stadion, je prišlo do prvih pre-
pirov in kljub množični prisotnosti varnost-
nih sil ni bilo mogoče preprečiti nekaterih
manjših spopadov.

Smrtne žrtve sicer ne moremo pripisati tem
nemirum. Velika skupina rimskih navijačev
je namreč, kljub porazu, dolgo v noč raz-
grajala po središčnih ulicah. Kot je običaj
ob takih priložnostih so z avtomobili, motor-
ji in tovornjaki divjali po mestnem središču,
trobili, kričali in prepevali. Med tem divja-
njem je v Ul. Bissolati 23-letni Danilo Muset-
ti padel s tovornjaka, udaril z glavo v ploč-
nik in bil je pri priči mrtev.

Med incidenti po koncu tekme pa je bil
najhuje ranjen 19-letni Marco Pomponi, ki je
v nezavestnem stanju in se zdravniki boje,
da ga ne bodo mogli rešiti: neki angleški na-
vijač, ki je nato zbežal, mu je zagnal stekle-

nico v glavo. S pridržano prognozo pa so
sprejeli v bolnišnico 47-letnega angleškega
navijača Georgea Sharpa; zaradi globokega
vbdoljaja z nožem v prsi so ga morali ne-
mudoma operirati in upajo, da mu bodo lah-
ko rešili življenje.

Stanje drugih ranjencev, kakih 30 Angle-
žev in 8 Italijanov, ni zaskrbljujoče. Večino
so sprejeli v bolnišnico zaradi vbdoljajev z
nožem, nekatere tudi zaradi udarcev. Do in-
cidentov je prišlo v bližini stadiona. Na sre-
čo je policiji uspelo preprečiti, da bi večja
skupina rimskih navijačev prodrla do parki-
rišča pred zunanjim ministrstvom, ki je bilo
rezervirano za avtobuse liverpoolskih navija-
čev. Te avtobuse so nato policisti spremljali
do hotelov oziroma na letališče in na želez-
niško postajo, ker je veliko število navijačev
gostujoče ekipe odpotovalo že predsinočnim
takoj po tekmi. Izredne varnostne ukrepe so
vedeli tudi pred hotelom, v katerem so sta-
novali angleški igralci, a na srečo tu ni bilo
incidentov.

Policija je aretirala osem oseb, tri Angle-
že in pet Italijanov. Angleži so na postaji
Termini z noži napadli nekega rimskega na-
vijača, Italijane pa so zalotili v bližini sta-

diona: eden je udaril nekega Angleža s pa-
lico po glavi, drugi je metal kamenje v šipe
mestnega avtobusa, zadnji trije pa so napa-
dli nekega angleškega navijača, ga zabodli
in mu slekli majico z grbom liverpoolske e-
kipe.

Kljub tem dogodkom pa so varnostni or-
gani še kar zadovoljni z obračunom. Napetost
je bila izredna. Še zlasti po porazu Rome

po enajstmetrovkah, tako da se je policija
bala še hušjih izgredov. Izredna angažira-
nost varnostnih sil (uniformo so morali oble-
či tudi nekateri policisti in karabinjerji, ki
že leta delajo v pisarnah) je očitno pripo-
mogla k temu, da so ublažili posledice iz-
gredov.

Seveda pa se tudi tokrat ponovno postav-
lja vprašanje nasilja v športnih arenah. To
vprašanje seveda ne bo lahko rešljivo, saj
je ob tako napetih srečanjih vzdušje na viš-
ku in med 70 tisoč gledalci pač vedno naj-
deš nekatere, ki z nerazsodnostjo dajo duška
svojemu veselju ali svoji jezi.

Poraz je k temu še pripomogel. Rimljani
so že teden dni praznovali zmago: povsod
napisi »Roma campione«, osmrtice, žalovanja
za porazom Liverpoola na zidovih rimskih
ulic, triumfalistični naslovi v časopisju. Pu-
blika se enostavno ni mogla sprijazniti s po-
razom. Rimskim navijačem v opravičilo pa
lahko rečemo, da tudi angleška publika ni
bila kdove kako disciplinirana in si je pri-
voščila marsikatero izzivalno potezo, tako da
za incidente nisojo nedvomno prav oboji svoj
delež krivde.

BOJAN BREZIGAR

»Odlikovanje« bivšemu esesovcu

PARIZ — Medalja v »potrditev pri-
jateljstva« med Francijo in Zvezno
republiko Nemčijo. Tako so v Pari-
zu poimenovali odlikovanje bivšega
generala »Waffen SS« Heinza Harme-
la. Odlikovali pa so ga v občini Ba-
yeux v Normandiji, ki jo vodi opozi-
cija UDF (stranka Giscarda D'E-
stainga).

Podžupan te občine je izjavil, da
ni več potrebno »obujati preteklost«
in da je prebivalstvo s tem hotelo iz-
raziti voljo po miru par dni pred ev-
ropskimi volitvami.

Bivši esesovski general Harmel je
junija 1944 poveljeval deseti esesovski
»Panzerdivision« in se je »herojsko«
boril proti Angležem v Caenu. Na
prevzem odlikovanja je prišel v sprem-
stvu kakih tridesetih bivših »borcev«.
To se je zgodilo 22. maja letos, a
vest je pronicnila v javnost komaj
včeraj.

Vsak komentar je nabrž odveč in
niti ne gre pomisliti na dejstvo, da
so žrtve, čeprav desničarske, odlikova-
le svojega rablja.

Afera z izplačili

REKA — Avstrijska pomorska agencija Mistral iz Gradca je zahtevala,
da v pristanišču Limasol blokirajo ladjo Amity panamske družbe Fabelot
Shipping, na kateri je 24-članska jugoslovanska posadka. Blokada so zahte-
vali dokler ta družba ne bo izplačala finančnih obveznosti jugoslovanski
posadki ladje Fidelity iste družbe, katere drama se je končala s prihodom
rešenih pomorcev v domovino, kot tudi posadki ladje Amity.

Amity je s 25.000 tonami železnih konzol odplul iz španskih pristanišč
proti iranskemu pristanišču Bandar Homeini, vendar je potem ko je bila
potopljena ladja Fidelity, odplul proti Limasolu, da bi vkrcal gorivo. Jugos-
lovanska posadka, ki jo vodi kapetan Vinko Ilijadica iz Šibenika, je spre-
jela navodilo predstavnikov Mistrala, da ne plujejo severneje od pristanišča
Bandar Abas in naj ne zaidejo v vojaško območje v Zaliivu.

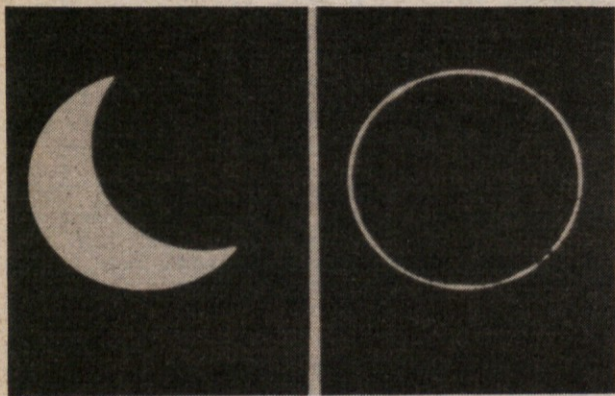
Kot je znano, sta se jugoslovanski posadki vkrcali na ladjo Fidelity in
Amity s posredovanjem avstrijske pomorske agencije Mistral. (dd)

V Bocnu proti shodu alpincev

BOCEN — Predsednik pokrajinske-
ga odbora Magnago in ostali predstavi-
niki SVP so odklonili povabilo, da bi
bili prisotni na shodu alpincev iz
Veneta in Furlanije-Juljske krajine,
ki bo v Bocnu 9. in 10. junija.

Izjavili so, da nimajo nič proti al-
pincem, menijo pa, da je manifesta-
cija izzivalnega značaja. Uradno gla-
silo SVP Volksbote piše, da kljub apo-
litičnosti vsedrjavne zveze alpincev,
shod ne bo mogel mimo vojaških kli-
cev in osvajalskih gesel.

Sončni mrk

To sta dve fazi sončnega mrka, kakor so ga videli v
Atlanti (Telefoto AP)

Ljubezenskemu tekmeču odgriznil nos

LONDON — Ljubezen sili tudi v ljudožerske navade. Še bolj kot ljubezen
pa prav gotovo ljubosumje. Zato so v Londonu obsodili nekega Angleža na
tri leta zapora, ker je odgriznil in nato še pojedel nos »prijatelja« svoje žene.

42-letni James Brown je svojega tekmeča Burka Kegleya povabil na
svoj dom, da bi se z njim pogovoril o ljubezenskem razmerju, ki ga ima z
gospo Brown. Prijateljski pomenek pa je kaj kmalu ubral pot prepira in
viharavi James je ugriznil Burkeju desni del nosu ter ga požrl.

»Hotel sem mu pustiti tak znak, ki bi bil viden celo življenje«, je Brown
svoje dejanje »razložil« policiji.

Tour de France za upokoјence

PARIZ — V torek, 5. junija, se začne Tour de France. Pa ne gre za
krožno dirko poklicnih kolesarjev ali amaterjev, temveč za svojevrstno po-
budo pod pokroviteljstvom ustanove UNESCO, ki združuje okrog 20 kolesar-
skih ljubiteljev od 55. do 78. leta starosti. Med njimi je tudi pet žensk. V
100 dneh bodo prevozili 5.000 kilometrov, »tour« se bo končal 12. septembra.

Najstarejši udeleženec je Francoz Roger Reine, ki mu je 78 let, navzoč
pa bo tudi 64-letni Italijan iz Rima Angelo Auciello.

Javno bičanje duhovnika

KARTUM — Nihče se v islamskih državah ne sme
izneveriti islamskim zakonom, niti katoliški duhovniki.
Še toliko manj, če so v posesti znatne količine alkohola.
Potem jim slaba prede.

Tako se je zgodilo v sredo italijanskemu duhovniku
v Kartumu, ki je bil obsojen na javno bičanje, zapor
in globo. Zakaj? Ja, zato vendar, ker je imel pri sebi
alkohol, in sicer: steklenico viskija, 16 steklenic vina in
zaboj piva. To pa je v nasprotju z islamskimi zakoni.
Duhovnik je dejal, da je inkriminirani material last
škofa iz Waua, a tega ni mogel dokazati in tako je
postal prvi tujec, ki ga obsodijo v Sudanu, potem ko
so novembra lani uvedli islamski zakon.

Josephu Manari, tako je ime duhovniku, so naprtili
25 udarcev z bičem, en mesec zapora in globo 300 do-
larjev. Javno bičanje so izvršili takoj po razsodbi islam-
skega sodišča. Najbrž zato, da bi dokazali, da je edi-
nole Alahova vera prava in v odgovor na proteste ka-
toliške cerkve v Sudanu, ki je kritizirala uvedbo islama.

MIKI MUSTER: Čudežni otok

(23.) Pustolovščine Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika

Alžirija: preveč zdravnikov mnogo premalo pa inženirjev

ALŽIR — Alžirija namenja razvoju šolstva 12 od sto narodnega dohodka
in sodi v tem smislu v sam vrh ustrezne svetovne lestvice. In vendar ima
ta afriška država trenutno silne težave: če hoče iz stanja nerazvitosti in
postati gospodarsko samostojna, potrebuje čim več tehnikov in siceršnjih
strokovnjakov, v resnici pa se šolska mladina opredeljuje v prvi vrsti za
doktorske naslove, drug za drugim hočejo mladi postati zdravniki in odvet-
niki. Gre že za ustaljeno miselnost, ki se od očeta pretaka do sina ali hčerke.

Problem je zadnje čase prešel v ospredje pozornosti vsega javnega
mnenja, to pa predvsem zaradi novih vladnih sklepov, ki sta jim tisk in
televizija posvetila veliko pažnje. Glede na okoliščino, da potrebuje Alžirija
veliko število inženirjev in tehnologov, agronomov in biologov, pa še celo
vrsto drugih izvedencev, katerih število danes sploh ni v skladu s stvarni-
mi potrebami socialno-gospodarskega razvoja, je vlada nedavno pripravila
specifičen program o dolgoročnem razvoju visokošolskega študija in ga po-
imenovala »univerzitetna kartas«. Na podlagi tega programa, ki se bo začel
uresničevati ob pričetku prihodnjega šolskega leta 1984-1985, bodo jeseni
prvič omejili število vpisov na medicinsko, pravno in še nekatere druge
fakultete. Obenem bodo usmerjali učečo se mladino po dopolnitvi 15. leta
v tehnične študije. Zaenkrat je cilj vlade ta, da se jeseni vpiše na fakultete
ter inštitute tehnološke smeri vsaj 8.000 mladenk in mladincev, v bodoče pa
naj bi to število sistematično naraščalo vsako leto.

Na vseh alžirskih fakultetah, ki so razkropljene po vsej državi, kar spel
ni ravno najbolje, je danes 107.000 študentov, a od tega jih je v tehnično-
tehnološko smer šlo samo 14.500, kar je po sodbi pristojnih vladnih oblasti enako
kot kapljica v morju. Računajo namreč, da potrebuje Alžirija v dolgoročni
perspektivi vsaj 190.000 inženirjev vseh mogočih profilov. Pa še en problem
je tu: kdo jih bo strokovno pripravil? Za to dovolj podkovane učnega
osebja je v Alžiriji mnogo premalo, zato bodo šolske oblasti skušale čim
več študentov usmeriti k študiju na tujih univerzah.